

SLOVENSKI NAROD.

Izhaaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inserati: do 30 peti vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserati peti vrst 4 D; notice, poselano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.
Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Posamezne številke: v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1-50, 8 in več 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D. Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
12 mesecev		V Ljubljani	po pošti	Din 240—	Din 360—
6		120—	120—	180—	180—
3		60—	60—	90—	90—
1		20—	20—	30—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici, Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Vlada koncesij.

Nova vlada takozvanega ožjega opozicijskega bloka je vrgla v javnost takoj prve dni nekaj kričočih fraz, s katerimi hoče zamašiti luknje, ki so v njeni stranki takorekoč podedovane. Imenuje se sama potom svojega časopisja vlada zakona, reda, pravice in poštenosti. Če bi vsi taki in enaki atributi ne dišali tako po samohvali, če bi pripisovala Davidovičevemu kabinetu te čednosti javnosti potem, ko se je na podlagi storjenega dela sama prepričala o njihovi resničnosti, bi se nam ne zdelo čudno. Tako pa ta kričeča reklama nehoti vzbujati sum, da nova vlada vendarle ni tako trdna v nogah, kakor zatrjuje sama. In res vidimo, da je naletela že po prvih korakih na odpor, ki ne izvirja samo iz krogov radikalne in samostojne demokratske stranke, marveč tudi iz politično povsem nezainteresiranih plasti jugoslovenskega naroda. Vlada čuti sama, da je delati neprimerno težje kakor kritizirati in rovariti, da na hitro roko sestavljeni kabinet še ne nudi zadostnih garancij za pravilno razumevanje zgodovinskega momenta, v katerem bide naš narod odločilni boj za svojo bodočnost. Značilno za novo vlado je to, da skuša hipnotizirati in uspavati javnost z lepimi besedami in obljubami, s pripovedkami o nepopisnem navdušenju širom države in drugimi takimi frazami, za katerimi tiči precejšnja porcija nesigurnosti.

Kdor je količkaj poučen o naših političnih razmerah, mora priznati, da je nova vlada poleg bombastičnih atributov, ki si jih je prilastila sama, še vlada koncesij. To je nujna posledica potov in načinov, po katerem je sploh prišlo do Davidovičevega mandata. Če smatramo Davidovičeve demokrate za najmočnejšo stranko proti sedanjim opozicijam, pridemo do prve koncesije, ki jo je dal srbski del našega naroda slovenskim klerikalcem in spahovim muslimanom. V novem kabinetu so štirje klerikalci, trije spahovci in pet davidovičevcev. To razmerje z ozirom na število slovenskega in muslimanskega prebivalstva, ki ga zastopata Korošec in Spaho, govori brez komentarja dovolj jasno za to, da je prešla inicijativa v vodstvu državnih poslov iz srbskih v klerikalne, obojno muslimanske roke. Kaj pomeni to za Srbe, ki jim moramo objektivno priznati največ, če ne vse zasluge za ustanovitev Jugoslavije, si lahko misli vsak, komur plemenski antagonizem še ni zasenčil zdravega razuma. Davidovičevi demokrate so obdržali sicer pet

portfeljev, toda najvažnejše resore so zasedli klerikalci in spahovci. Poleg tega je javna tajnost, da je faktični voditelj nove vlade dr. Korošec, ne pa Davidovič. Ta koncesija na račun Srbov ima lahko za novo vlado usodne posledice, od katerih bi trpela tudi država in njeno edinstvo. Tu ne pomaga nič očitke, da je namen te objektivne sodbe laskati se Srbom in vplivati na njihovo samozavest. Zgodovina gre mirno preko demagogije in priznava samo dejansko stanje stvari.

Druga koncesija, ki se ji nova vlada ne bo mogla izogniti, so predstojajoče kupčije z nacionalnimi manjšinami, s Turki in Nemci. Če hoče imeti Davidovičev kabinet v parlamentu večino, mora iskati pomoči pri strankah, ki niso v vladnem bloku. Džemijet in Nemci so pripravljeni podpirati novo vlado, kakor so podpirali tudi vse dosedanje vlade, če so jim pripoznale gotove pravice na račun nacionalne večine, to je v škodo gospodarskih in nacionalnih interesov jugoslovenskega ljudstva. Zdi se, da bo morala dati Davidovičeva vlada Turkom in Nemcem neprimerno več in večjih koncesij, kakor so jih imeli kadarkoli poprej. Tudi te koncesije ne morejo ostati brez posledic. Favoriziranje tujega elementa na naših tleh je tem opasnejši eksperiment, ker je vsa javnost zadnje čase ogorčena nad krivicami, ki se gode našim rojakom v Italiji in Avstriji. Sme in ostanemo proti vsakega nasilju večine nad manjšino, toda z nacionalnega stališča bomo vedno obsojali politične kupčije s tujci na račun domačinov. In ker je nova vlada življensko zainteresirana na tem, da pridobi Nemce in džemijet na svojo stran, se bojimo, da pojde s to koncesijo predač.

Tretja koncesija, ki ima lahko za državo najdalekosežnejše posledice, je neizogibno paktiranje z Radićem. Klerikalci sicer pravijo, da hočejo ravnati z njim pametno, toda vprašanje je še, kdo bo pametnejši. Fakt je, da HRSS pod nobenim pogojem ne misli odstopiti od svojega republikansko-federativnega programa, da torej ne bo priznala vidovdanske ustave in državne oblike in da ostane slej ko prej v osebni Radićevi podružnici komunistične internacionale. Že njeno dvoumno stališče napram Davidovičevemu kabinetu, ki ga hoče samo podpirati, ker odgovarja njenim interesom bolj, kakor prejšnja vlada nacionalnega bloka, govori jasno za to, da bo Radić zahteval marsikaj, kar je v

direktnem nasprotju z našim edinstvom. Po vsem, kar se je zgodilo v našem političnem življenju zadnja leta, smemo trditi, da je sporazum in mirno sožitje s Hrvati sploh nemogoče, dokler jih vodi Radić ali pa dokler je veljaven vsaj en člen vidovdanske ustave. Radićevci so pripravljeni rešiti Davidovičevu vlado iz zagate samo zato, ker upajo, da pridejo po zaslugi njene razdiralne politike na svoj račun. Kdo jamči novi vladi, da bo mogla ustrahovati tako močno stranko, kakor je HRSS, ki se pa lahko pozneje še bolj utrdi s komunisti in drugimi nezadovoljnimi elementi? In kako naj vlada nastopi v slučaju potrebe proti stranki, od katere je sama odvisna? Koncesije, ki jih mora dati nova vlada Radiću, če hoče po prvi seji narodne skupščine sploh še vladati, so za Davidovičev kabinet usodni hic Rhodus, ki bo odločil o nadaljnjem razvoju naše notranje politike. Ni izključeno, da si baš na tem najtršem orehu polomi vlada zobe ali pa postavi državo pred fait accompli sistematičnega razpada.

Četrta koncesija je splošnega gospodarsko-socialnega značaja. Nova vlada je vsaj teoretično levčarska po vzorcu novejših parlamentarnih kombinacij v nekaterih drugih evropskih državah. Če hoče torej bazirati svojo politiko na takozvani ljudski volji, mora dati obsežne gospodarske in socialne koncesije širšim plastem naroda. To pomeni neizbežni konflikt z obstoječim družabnim redom, ker če hoče vlada na eni strani dati, mora na drugi vzeti. Izdatno zboljšanje današnjega gmotnega položaja nižjih in srednjih slojev, ugoditev vsem materialnim zahtevam ročnega in duševnega proletarijata je nemogoča brez pritiska na industrijske in trgovske kroge. Tu stoji nova vlada pred težkim problemom, ki mu po našem globokem prepričanju ne bo kos. Trgovski, industrijski in drugi pridobitni krogi so danes v tako kritičnem položaju, da bi pomenil vsak večji pritisk na njihovo gospodarstvo korak nazaj v splošni kaos, ki je izpodkopaval temelje našega narodnega gospodarstva prva pvojnja leta.

To so torej štiri glavne koncesije, ki jih mora dati vlada, če hoče ostati na krmilu. Če jih da, je veliko vprašanje, kakšna bo reakcija tistih krogov, ki bodo pri tem neposredno prizadeti. Ta reakcija utegne izkopati novi vladi grob. Če jih ne da, pa itak nima izgleda na dolgotrajno življenje.

Darujte za sokolski Tabor!

Polž že kaže roge...

Država naj se parcelira najprej v upravno-administrativnem oziru. — To je priprava za administrativno federalizacijo, ki ji bo sledila tudi politična. — Nova vlada izpodkopava edinstvo

— Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Tekom včerajšnjega dne se je opazalo v vseh vladnih krogih velika agilnost. Ves dan so ministri konferirali med sabo. Ukazni odbor je nadaljeval svojo razpravo in tudi vlada je popoldne imela sejo, na kateri so se razpravljale tekoče stvari. V demokratskem poslanskem klubu pa je včeraj prišlo do pravnih nastopov, ker se vedno traja nezaključeno posvetovanje ukaznega vladnega zlasti s kandidaturami na novokreirana mesta državnih podtajnikov. Ta nervozna posvetovanja ter zlasti nezaključeno posvetovanje ukaznega odbora, ki se že vrše od ponedeljka naprej, kažejo na to, da vlada sama čuti svojo nesigurnost in da ne ve za točno razmerje sil v Narodni skupščini.

Vse kaže, da je nova vlada že na sejal svojega ukaznega odbora trčila na osnovno vprašanje svoje eksistence. Prvotno so klerikalci in muslimani prišli z drakonskimi listami na dan, glasom katerih naj nova vlada preko noči izpremeni celokupni politični in prosvetni status v Sloveniji in v Bosni in Hercegovini. Drugi dan so se oglašili že Radićevci ter predložili zahteve, ki se Hrvatske in Dalmacije. Že prej pa so srbski demokrate predložili odboru obsežne izpremembe, ki so se tikale centralnih ministrstev v Beogradu, kjer bi radi dobili trdna tla. Klerikalno-muslimanske ukazne zahteve so naletele na ostre odporne beogradske javnosti. Listi so začeli kritizirati nameravano klerikalno prosvetno politiko v Sloveniji. Pod pritiskom tega odpora ukazni odbor od danes ni mogel zaključiti o tem vprašanju ter više klerikalno-muslimanske želje še vedno v zraku. Tudi glede nameravanih izprememb v centralnih ministrstvih se je vlada premislila. Izpremenila je samo neke naše diplomate, dočim je za ostalo uradništvo sprejela novo idejo, idejo državnih podtajnikov v vseh ministrstvih, ki bi naj kontrolirali podrejeno uradništvo. Tudi zahteve Radićevih odposlancev je ukazni odbor, odnosno nova vlada samo vzela na znanje. Te želje so izredno političnega značaja ter bo vlada o teh željah sklepala šele tik pred otvoritvijo Narodne skupščine. Ukazni odbor je imel od ponedeljka do petka neprestano svoje seje, ni pa mogel ničesar zaključiti. Tudi včeraj je

roiranji minister po seji ministrskega sveta izjavil, da vlada v tem oziru še ni ničesar sklenila, in da še vedno pripravlja material. Ta neodločnost nove vlade z ozirom najavljene obsežne ukazne politike spravlja informirani krogi v zvezo z zasedanjem Narodne skupščine, kateremu posveča vlada že sedaj največjo pažnjo. Vlada noče, da si s persekucijami, državnega uradništva ustvari med narodom in v javnosti slabo razpoloženje, in da si na ta način odbije neke manjše skupine v parlamentu. Tudi so se začeli križati interesi vladnih strank z interesi drugih strank, na kojih podpora računa vlada v Narodni skupščini in to zlasti z zemljoradniki in z radićevci. Večina teh strank, bodisi direktno ali indirektno in v bistvu tudi vladne stranke same gredo za tem, da s kompromisnim sistemom ukazno-administrativnih premeštitev parcelirajo državno uradništvo in državno upravo cele države po plemenskih in strankarskih prilikah, in da se v Sloveniji nastavi avtonomistični eksponenti, na Hrvatskem in v Dalmaciji, v Vojvodini in v Bosni hrvatsko-sovinistični in radićevsko-republikanski policijski uradniki, v Vojvodini madžarski in nemški, v Bosni muslimanski, v južni Srbiji džemijetski ter po ostali Srbiji demokratsko-sporazumaški uradniki. Opasnost take razmestitve bo še. Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.
 Dne 2. avgusta. Prosti promet.
 Danes borza ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 15.585, Dunaj 0.1180, Milan 3.63, London 370.25, Newyork 83.75, Curih 402, Praga 247.75.
INOZEMSKJE BORZE.
 — Curih, 2. avg. Današnja borza: Beograd 6.425, Praga 15.95, Newyork 5.38, Milan 23.35, London 23.76, Pariz 27.70, Berlin 1.29, Amsterdam 209.50, Dunaj 0.007575.
 — Trst, 2. avg. Predborza: Beograd 27.55—21.65, London 101.80—101.90, Pariz 118.50—119, Newyork 23.05—23.075, Curih 428—429, Dunaj 0.0326—0.0328, Praga 68.25—68.50.
 — Dunaj, 1. avg. Devize: Beograd 848—852, London 312—500—313.500, Milan 3074—3086, Newyork 70.135—71.185, Pariz 3602—3618, Praga 2103—2113, Curih 13.195—13.245. Valute: dolar 70.460—70.860, dinar 844—850, lira 3085—3105, češka krona 2092—2108.

VLADIMIR LEVSTIK:

Kri na jeklu.

»Hvala ti!...«
 »Ah, kako ganljivo!« je vriskala Nikolička. Moj Kosta pač ne bo tako zvest. Čestitam Jelva! »Obziren nisi, gospod duh,« je nadaljeval bankar s skremženim glasom. A povej nam: je li res... e, da te tvoja boginja še danes ta dan... Tedajci nam je zastal dih na ustnicah in tla so se zamajala pod nami. Zakaj Jelva ni počakala zadnje besede. Ostro in svetlo, kakor bi žvenketala kristalna čaša na kose, je zazvenel njen glas: »Da, še vedno... danes ta dan in na vekomaj, Andrej Dobnik!... In zdaj te vprašam jaz kakor pred živim Bogom: ali te najdem po svoji smrti?...«
 V tem trenutku sem slišal utrip petorice src! Toda obroč okoli moje glave je počil in moja volja je bila mahoma spet svobodna; hote in premišljeno sem odgovoril z mizico, samo da bi uklal Stoklasa v malopridno srce:
 »Da...«
 Mar sem ji smel odgovoriti: ne?... Bilo mi je pač usojeno, da vzamem baš to besedo na svojo vest!
 »Do svidenja!« je rekla Jelva, kakor bi govorila s prisotnim.
 »Mrliška vlačuga!...« je z nečloveškim glasom zatulil bankar. Planil je kvišku, prevrnil mizico in jo zdrobil z ного.

13 Nikolič je telebnil s stolom vred, Ljuba je udarila v histeričen javk, jaz pa sem skočil k električnemu gumbu. Luč je blisnila, čar se je razletel. Odleglo mi je, kakor da me je iznenada obllila ploha.
 Ko smo se spogledali, se je drug ustrašil drugega: prsteni obraz, izbuljene oči, drgajoče ustnice — in vse to je napravila ena minuta! Samo Jelva je stala mirna in visoka ob vratih, z levico na kljuki. Njene temne oči so sijale kakor še nikoli ne in lici sta ji žareli od vročnega ognja.
 »Gospod kapetan nas misli nocoj ostaviti,« je dejala z mehkim glasom; za bankarjevo poskovo se niti zmenila ni. »Škoda, gospod kapetan. Dajte mi roko.«
 Kakor v omotici sem ji poljubil vlažne prste; ona pa je podržala mojo desnico tri, štiri sekunde, gledaje me vedro in toplo, kakor bi hotela reči: »Tako sem srečna, da ti odpuščam vse... Z Bogom!« je zdajci dodala na glas.
 In duri so se tiho zaprle za njo.
 Šele tedaj sem se spomnil Stoklasove surovosti. Rdeča meglja mi je trepetala pred očmi, ko sem mu položil roko na ramo.
 »Živina!« je kriknilo iz mene. »Kaj si usojal vpričo nas? Ali mar ne čutiš, da kažeš gostu vrata, ko psuješ gospodinjko kakor poslednjo...«
 »Vrata kažem?! Komu? Tebi?« je zategnil s hripavim glasom; vse obličje mu je trepetalo od steklega, brezumnega krča. Nato pa se je ugledilo kakor bi trenil. »Tebi?« je ponovil. »Svojem najboljšemu prijatelju, zmagačcu z Babjega visa?« In že je bušil v bedast, prisiljen hehet. Beži, beži!

Ne, bratce, to so le onga... domači prizorčki, zakonske intimnosti tako rekoč, hujskega nasčuvaj Bog... In zaradi tistega izraza se najskesanega opraščam: nikoli več, o gospod!«
 Tako blebetaje nas je zrinil v svojo sobo in pozvonil. Podali so šampanjca, zadisalo je po orgiji. Ljuba se je vrgla v klubnjak, obližujoč si tenke ustnice s koncem jezika. Pravkaršnji prizor in Jelvin odhod sta jo očividno že prestala razburjati; celo udobrovoljil jo je škandal in vse je kazalo, da se ji ga hoče še več.
 »Kam strmite, mrkogledni bojevnik?« je izpregovorila in koketno ustavila zelenkaste oči na meni, izzivaje oba hkrati, Stoklasa in moža. Nocoj ni noč za spomine o vojnah in grobovih. Tako mlačno je in rože diše z Jelvinega vrta... oh, in šampanjec se peni v čašah — sladostrastno je zvila gole roke za tilnikom — »pili bomo, junače! Nocoj se pobrativa in poljubiva, ako je res, da vas ženske ni strah — jo!... Kaj je to?...«
 Bodro in veselo, kakor bi nekdo vriskoma zletel v svobodo, je počil na vrtni terasi strel...
 Vsi smo planili kvišku. Čaše so klenkile z mize, šampanjec je pljusnil po tleh in trojica obrazov okoli mene je otrpnila v trojico meduz. A nisem jih gledal. V treh, štirih skokih sem bil tam.
 »Jelva!...«
 V svetli mesečini je ležala sredi terase. Pala je na obraz. Poleg nje se je lesketal še vroč samokres z držajem od biserne matice...

Ko sem jo položil v sobi na otomano, so se iztegnile njene vitke noge v poslednjem krču. Eno oko je krvavelo od padca, drugo je mirno gledalo v strop. Tik pod široko razgaljeno levo grudjo je temnela drobena rana, iz katere se je pocedilo nekaj kapljic krvi; prekrasen strel! Daj nam Bog takega vsem, ki še čakamo svoje svinčenko!
 Stal sem pred njo kakor blazen. Stene so se vrtile okoli mene, po licih mi je drla mokrota in zdi se mi, da sem se križal. Od nekod se je čulo vreščanje gospe Ljube in Nikoliča, ki sta brezumno vpila na pomoč. Koliko časa je minilo tako, ne morem povedati, niti ne, ali je bil Stoklas že od kraja zraven mene. Iznenada sem začutil njegovo prisotnost in sem ugledal njegov prokleti obraz. Polt mu je bila kakor vosek, spodnja ustnica mu je visela na brado in vse črte obličja so bile splačene, kakor da ga prijemlje božjast; v njegovih steklenih očeh je odsevala zavratnost, greh, sovražstvo, posmeh in zaničevanje — z eno besedo, bil ti je podoba pravega peklenškega volkodlaka. Gledal me je... gledal, ne da bi črnil... in vendar sem zvedel v tisti minuti vso satansko povest: zakaj me je vlekel k ženi, zakaj me je slavl kot svojega najboljšega prijatelja, zakaj me je vabil — vse, do pičice vse. Nato se je sklonil k mrtvi, kakor da ga počasi obhaja kdo ve kakšna ostopudna misel, in je raztegnil obleko na njenih prsih, da se je pokazala še desna grud. Nehote sem pogledal tja... in sem zdajci zastokal od muke: kolikor je prstov na tej nesrečni roki, toliko je bilo na grudi podplutlih lis!...

Je prišla na dan, ko se bodo zaznale podobnosti tozadevnih koncesij med vladnimi strankami samimi in parlamentarnimi skupinami, katere bo vlada pridobivala za pomoč v Narodni skupščini. Na ta način je nova vlada s svo-

Nova vlada stoji „trdno“.

... Ker se vesele njenega prihoda Nemci in Madžari. — Kaj bi rad Spaho? — Uradništvo. — Beogradsko časopisje protestira proti taktiki nove vlade.

— Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Med poslanci nemške manjšine vlada vesele radi obljubi vlade, da pristaja na obnovo Kulturbunda. Madžari so takisto zadovoljni, ker jim je vlada obljubila, da jim dovoli vzpostaviti lastno stranko. Obnovo Kulturbunda bodo Nemci praznovali z velikimi svečanostmi.

— Sarajevo, 2. avgusta. (Izv.) Finančni minister dr. Spaho je včeraj prišel v Sarajevo. Na kolodvoru ga je sprejelo veliko število muslimanskih pristavev. Takoj nato se je vršila konferenca, na kateri je Spaho predlagal, da se razdeli uradniška mesta v Bosni in Hercegovini v razmerju 3:2:1. Tri mesta naj zasedejo Srbi, 2 Muslimani, eno Hrvat.

— Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Vladni listi poročajo, da se v finančnem ministertvu nabirajo podatki glede izplačila diferenc, ki pripadajo državnemu uradništvu po novem uradniškem zakonu od 1. oktobra do letošnjega 1. aprila.

— Beograd, 2. avgusta. (Izv.) »Samoprava« prinaša članek o sedanjih »kratkoročnih vladah«, v katerem navaja, da je Davidovičeva vlada nesigurna, in to s parlamentarnega kakor tudi programatičnega stališča. V prvem oziru je nova vlada prisiljena, da pazi v parlamentu na to, da si ohrani večino s koncesijami vsem mogočim strankam, kar bo v kvar splošnim državnim in nacionalnim interesom. Tudi v programatičnem oziru vlada nima smisla in razuma, ker ne predstavlja nobenega programa. Vlada je sicer prisiljena na ustavo, v to ustavo pa ne veruje ne Korošec, ne Spaho, ne Radić, ker so vsi notorični nasprotniki državnega in nacionalnega edinstva. Vlada se naha-

je neprevidno ukazno politiko nastavlja najdelikatnejše vprašanje svoje eksistence, to je svoje razmerje do državnega in narodnega edinstva na administrativnem področju!

je v dilemi: ali izvajati ustavo in si na ta način nakopati nasprotost separatistov, ali pa onemogočiti izvedbo vidovdanske ustave in tako izzvati odpor krone, javnega mnjenja in naroda.

Beogradsko Novosti objavljajo senzacionalen članek »Kun i opanac«, ki stilistično spominja na zgodovinski govor Nikole Pašića iz leta 1882 tik pred zaječarsko pobuno. Na tedanjem velikem zboru NRS v Kragujevcu je Pašić branil narod pred slabo vlado, ki mu je hotela pokopati dosežene svobode. Ravnotako bo naš seljak v sedanjosti znal odbiti sramoto vlade, v kateri odločajo Radić, Spaho in Korošec.

— Beograd, 2. avgusta. (Izv.) »Politika« nadaljuje kampanjo proti vladi. Danes objavlja članek pod naslovom »Izvajajte zakone«, v katerem kritizira vlado, ker dovoljuje Radiću povratek v državo ter ukinja sodno preiskavo in obtožbo proti voditelju HRSS radi veleizdaje. Če to stori vlada in če bo isto sklenila nova večina v Narodni skupščini, da sta napravili vlada in narodna skupščina veliko pogreško. V interesu samega Radića je, da stopi močjo pred sodišče in da se opere obtožb, ki so se dvignile proti njemu radi veleizdaje. Sklep vlade pa je treba opozoriti, ker se istočasno ta vlada pripravlja na to, da postavi na zatožno klop neke bivše ministre in ker hoče biti dosledna v prestopkih administrativne narave, v zadevi veleizdaje pa postaja popustljiva. Z Radićevo veleizdajniško afero so tangirani temelji države. »Politika« zaključuje članek: »Izvajajte zakon in ne uničujte državne avtoritete. Izvajajte zakon tudi proti Radiću!«

AMERIŠKO POSOJLO ZA JUGOSLAVIJO.

— New York, 1. avgusta. (Izv.) Med kraljevo Jugoslavijo in finančniki v New Yorku so se pričela pogajanja za posojilo v znesku 3-5 milijonov, ki jo hoče Jugoslavija porabiti za dovršitev železniške proge v Split. Pogajanja so se pričela še na inicijativno Pašičeve vlade. Kakor vse kaže, se bodo pogajanja uspešno zaključila. Ni izključeno, da dobi Jugoslavija tudi še večje državno posojilo, ker se je mnjenje v ameriških finančnih krogih glede posojila, ki se naj dajejo evropskim državam, izdatno spremenilo.

Vesti iz Italije.

— Milan, 2. avgusta. Po polizvedovanih se znova ugotavlja, da je bil pri Duminiju najdeni del krvavih blač v resnici last umorjenega Matteottija. Veliko pozornost vzbujajo razkritja bivšega soc. dem. posl. Zani bionija, ki je vodil v Milanu nekako na svojo roko preiskavo v Matteottijevem procesu. Moč živa ugled in je bil v vojni alpinski major, ki se je odlikoval. On je doglal, da je imel Duminij »passe partout«, katerega mu je Mussolini sam podpisal. Duminij je nadalje priznal, da je pred Matteottijevim umorom izvršil sedem ali osem umorov na višji ukaz. Volpi je dobil kot plačilo za udeležbo pri Matteottijevem umoru 50.000 lir. Matteottija so obdelovali zločinci z dolgimi bodali, da bi ga prisilili, da bi govoril, zabodli so ga tudi v rame in v vrat in na zadnje zadavili.

Polemika o umoru se vrši dalje. Najprvo se je hotelo razlagati umor za afari, stičnimi interesi. Potem je nastopila teza strankarskega izdajstva. Oboje pojmovanje je v najostrejšem nasprotju z javnim mnenjem, katero smatra zločin kot epizodo v vrsti nasilstev fašistovske »črke«. »Mondo« se spominja pri tem opustošenja Nittijeve vile. Takrat Mussolini na vprašanje v zbor, neli o tem nasilstvu niti odgovoril ni in Matteottij je bil v okoliščini tiskovnega šefa Rossija na fašistovske liste zaznamovan kot tarča fašistovske reakcije. Ljudstvo priča o umoru kot o sodnikovi pravičnosti, t. j. razkritje vezi in polno pojasnilo o delovanju »črke«. Turinska »Stampa« pravi: Preiskava o Matteottijevem procesu naj se vrši mirno dalje. Ako se fašizem in vlada, kakor sta doslej vedno zadrževala, nimata ničesar bati, toliko boljše za nju. Ako pa bi morda menila, da bi se mogel potek procesa zavestiti, naj to blagovoljno opusti. Skoraj bi bilo lažje ponoviti čudež Josua, t. j. usta, viti solnce...

FAŠISTOVSKA MILICA MILITARIZIRANA.

— Rim, 2. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je sprejel predlog militarizacije fašistovske milice. Glasom prvega člana je milica del vojske, prisega kralju in podvržena vojaškemu disciplinarnemu redu. Člen 11. določa, da se milica pokorava ministrskemu svetu. Ministrski predsednik lahko uporablja milico v kolonijah in Italiji. Člen 7. določa, da morajo člani milice izpolniti gotove politične pogoje.

SINDIKALNE ORGANIZACIJE DOVOLJENE.

— Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Vlada je sklenila ukiniti prepoved sindikalnih organizacij.

INCIDENT Z GRŠKO.

— Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Grške obmejne oblasti šikanirajo v zadnjem času naše prebivalstvo na grškem teritoriju. Vlada bo proti temu protestirala pri stenaki vladi.

MEDNARODNI RUDARSKI KONGRES V PRAGI.

— Praga, 2. avgusta. (Izv.) V ponedeljek 4. avgusta se odpravi v Pragi mednarodni rudarski kongres, na katerem bo Francija predlagala, da se vpripori svetovni 24-urni štrajk proti novi vojni.

FRANCOSKI IN ANGLEŠKI SOCIJALISTI.

— Pariz, 1. avgusta. (Izv.) Vodstvo socialistične stranke je sklenilo stopiti v stike z angleško delavsko stranko in na ta način pripraviti teren enotni socialistični akciji med francoskim in angleškim delavstvom.

PAMETEN PREDLOG GRŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

— Atene, 1. avgusta. (Izv.) Grški generalni štab je predložil vladi, da bi smele grške vojske edine v bodoče zasledovati bolgarske komiteje tudi na bolgarsko ozemlje.

MACDONALDOV KABINET V NEVARNOSTI. — RAZPUST ZBORNICE?

— London, 2. avgusta. (Izv.) Macdonaldov kabinet se nahaja v nevarnosti, da pade v parlamentu. Vlada bo zahtevala polno močjo za samostojno določitev mej irske države. Proti temu bo nemara vstala večina zbornice in bo vlada zašla v manjšino. V tem slučaju bo Macdonald razpustil zbornico in razpisal nove volitve.

Odhod sokoletstva in gostov je jutri ob 2. popoldne v sprejedu izpred Mestnega doma v Ljubljani na OKROŽNI ZLET NA JEZICI!

Politične vesti.

— Pred burjo? Beogradsko Novosti priobčujajo zanimiv uvodnik, ki točno označuje sedanjo situacijo. Članek izhaja: »Priporočujemo, da je knez Miloš, ko je prevzel od naroda plačane davke, vprašal narodne poglavarje, kaj pravi ljudstvo, ko plačuje davke? »Gospodar, narod plačuje in molči!« so odgovorili poglavarji. Knez se je zamislil in jim rekel: »E nevarno je, ako narod molči! Potreba je, da mu zmanjšamo davke!« — Narod molči. Z izjemo nekaterih krajev v Bosni in Hercegovini in v Voivodini, kjer je bila burja v zraku, narod, zmuden od presenečenja, m o l č i! Molči in čaka, da vidi, kaj store politiki po poklicu, kako daleč pojdejo v borbi, da se obdržijo na vladi in kaj vse pordajo na škodo srbskega naroda. In vse srbski narod brez ozira na stranke, ljuto iznenaden in prevaran, gleda, kaj bo storila nova vlada. Ako ona kompromituje ono, kar si je srbski narod izvojeval s patrono in krogličico in zaslužil, — nastane burja in vihar! Dvignila se bosta lopata in motika! — Menimo, da ipak stvar ne bo tako nevarna, vendar pa niso izključeni težki zapletitaji!

— Brez komentarja. V sredo dne 30. julija je poročal »Slovenec« o imenovanju dr. Periča za vladnega komisarja ljubljanske mestne občine. V četrtek 31. julija se je naš beogradski dopisnik informiral o tej stvari na meročajnem mestu, kjer so izjavili, da dobitni odlok še ni podpisan. Ukaz o imenovanju dr. Periča je izdal notranji minister včeraj 1. t. m. V sredo 30. julija torej dr. Perič še ni bil imenovan, kakor smo tudi poročali.

— Klerikalne metode. »Jutarnji list« prinaša iz Beograda vest, da so mnogi ministri pri pregledovanju svojih resorov našli, da so izginili vsi akti, ki se tičejo afer, o katerih do doslej pisali opozicijski listi in govorili blokaški poslanci v Narodni skupščini. — Tako torej: Najprvo so kot poslanci kričali o aferah, potem pa so morali kot ministri ugotoviti, da so »izginili akti«, kar pomeni, da so bile njihove prejšnje obtožbe brez podlage in zgolj opozicijska ter demagoška izmišljotina!

— Bavarska zbornica proti Židom. Kakor poročajo iz Monakovega, se bavi bavorska zbornica s predlogom narodnih socialistov glede izločitve Židov iz javnih služb. Predlog pravi: 1. da naj se pripadnikom židovskega plemena ne dovoli več izprememba imen, 2. naj se dožene, koliko Židov je imenoval v državni službi in da bi bili v uradniških seznamih posebno ozna-

čeni, 3. obisk visokih šol naj bo prepovedan vobče vsem Židom, tako domačim kakor tudi inozemskim, 4. židovski profesorji ne smejo poučevati na visokih šolah, 5. noben Žid ne sme biti v bodoče sprejet v državno službo, 6. Židje, kateri so se priselili po letu 1914, naj se izžene, njih imetje naj se zapleni, če znaša več, kakor tedaj, ko so se v Nemčiji naselili. Nemški nacionalci dr. Hilpert je načelno soglašen s predlogom, a pripomni, da bi bil pojem »židovska rasa« natančneje definiran. Govornik bavske ljudske stranke dr. Wohlgemuth je pritegnil dr. Hilperta s pripombo, da predlog narodnih socialistov pomeni izpremembo državne ustave, in zato spada v nemško državno zbornico. — Kakor je videti, veje na Nemškem proti Židom drugačna sapa kakor na Ruskem, kjer jim nameravajo odkazati posebno pokrajino v naselitev in obdelovanje.

— Londonska konferenca in francoski tisk. Navezanje stikov z zastopniki francoskih in angleških finančnikov pariško časopisje ne komentira povsem enomišljeno. Splošno pa se povdarja moment, da stoji v Londonu finančno vprašanje daleč v ospredju, medtem ko se politična stran reparacij izgublja v ozadje. »L'Homme Libre« pripominja, da nazori Lamontov in Owen Youngov, ki sta oba govorila v imenu bodočih posodnikov, nikakor ne soglašajo. Dopisnik časopisa »Oenore« ima tak vtisk, da vplivajo na Lamonta nekatere osebnosti britanskega zaklada in ta vpliv je bil od nekaj usmerjen proti reparacijski komisiji. »Journal« svari pred pretiranim pesimizmom. »Ere Nouvelle« je teh misli, da je Herriot pripravljen, braniti se proti naskoku na francosko-belgijsko tezo. Bil je neki izpodbujan — kakor piše list — od visoko stoječe osebe Male antante (list poroča na drugem mestu, da je imel Herriot daljši razgovor z rumunskim poslanikom v Londonu Titulescu). »Petit Parisien« meni, da gre za prehodne težkoče, kakršne se pojavljajo na slednji konferenci. V ostalem pa sodi list tako, da je na Nemčiji, ponuditi ameriškim bankirjem potrebno zagotovilo. Pertinax izraža v »Echo de Paris« mnenje, da je iz izmenjavo depeš s Federal Reserve Board mogoče odvesti obrat. Nes pametno bi bilo, zahtevati od Američanov, da bi se zavzeli za reparacijsko delo, ki se more uspešno dovršiti samo s političnimi sredstvi, zakaj v notranje evropske odnose se Američani ne marajo vtikati. Tudi meni list, da je vse odvisno od Herriota. V pogovoru s Daily Mailom je Herriot izjavil, da delo v Londonu normalno poteka in da se mora smatrati za dolžnost, doseči prijateljski sporazum, in to dolžnost hoče prevzeti on sam.

„Stenicol“

najboljše sredstvo proti stenikom. — Glavna zaloga: Drogerija A. Kano, Ljubljana, Židovska ulica 1. 4057

Izpred sodišča.

— »Pasa storja«. Vinko Hudovernik, zelo podjeten trgovec v Radovljici ima ve, l'kega hudega psa, ki se spreha in polaga pred Mestno hranilnico, kadar je njegov gospodar zaposlen v pisarni. Ta pes se, letava v mimoidoče ter ne pusti ljudi v ml, ru, kar so opazili tudi sodniki in sodni uslužbenci iz sodnih pisarn, ki so ravno nasproti hranilnice. Ta pes je napravil že veliko nerodnosti in stitnosti in se je zale, tel nekoč celo v neko gospo, ki je bila v, soko noseča, kar bi imelo lahko prav težke posledice. Hudovernik se je radi tega psa že enkrat zagovarjal pred sodiščem in ga je takrat sodnik oprostil. Toda kmalu sta prišla gospodar in pes zopet pred sodnika. To pot pa sodnik ni mogel odprti tistih reslinh vrat in ga oprostiti. Obojen je bil torej g. Hudovernik radi prestopka, per varnost življenja, ker svojega velikega psa ni zadostno zavaroval in ga je pušal na cesti neprivzegan — ta pes je tudi orožniku Jesenovcu strgal hlače — na 100 Din globe in vse stroške. Hudovernik se je pritožil. Toda tudi vzklicni senat je potrdil sodbo prvega sodnika in g. Hudovernik bo imel poleg kazni samo še nekaj več stroškov.

— Dragi odpadki. Na stavbišču inž. Du, kiča na Poti v Rožno dolino je večkrat zmanjkalo lesa. Končno so se vjeli trije tič, ki iz bližnje okolice, ki so pokrivali okrog 14 m raznega lesa. Ugotovilo pa se je, da to niso bili samo odpadki, marveč tudi skro, ro novi kratki stavbni tramič. Ukradeni trami so bili vredni okrog 1500 Din. Poleg tega so odnesli ti ljudje še okrog 10 opek. Obojeni so bili dva po en mesec, eden pa na 6 tednov zapora. Priznudi se jim je še pa četrti tovariš, ki je pomagal ukraden les skriti in pojde radi tega tudi on za 6 tednov s njim na potovanje, kakor pravijo nekateri svojim sosedom, predno gredo v luknjo.

— Fartovska šala. Čudak je Mirko Kranjc, ki je služil pred kratkem pri nekem gospodarju v Mali stari vasi. Ker pa fantu delo ni posebno ugajalo, je pustil službo na kmeth in se je napotil v mesto. Na cesti je srečal fanta Podržaja, ki je nosil na glavi nov klobuk. Mislil si je, fant ti si prišel iz Ljubljane in greš na kmete. Zato je za te dober star klobuk, jaz pa grem v mesto, pa moram imeti novega. In vzel je fantu klobuk. Podržaj ga je prosil in tar, nal, ta pa se je norčeval z besedami, zdaj je že moj, kar je, pa je. Končno pa se ga je le usmili in mu ga je vrnil. Ker se sodnik ni mogel uveriti ali je tatvina, če mu je vzel pri belem dnevu klobuk iz glave, za rop ga pa tudi ni mogel obsoditi, je fanta oprostil.

Intervencija Amerike naj reši krizo.

V Parizu, 23. julija.

Včeraj je bil dan krize na londonski konferenci in ni še čisto jasno, ali jo bo v zadnji minuti mogla ameriška intervencija rešiti pred polomom. To je v istini dejansveno stanje položaja konferencie. Vse kar pa pišejo francoski listi o njej, je več ali manj pobarvano od strankarskih interesov.

Ves dan so francoski in angleški ministrski predsednik, veleposlaniki, finančni ministri, izvedenci in velebankirji imeli seje z namenom, da rešijo krizo, ki obstoji v tem, da nočejo banke posoditi niti enega dolarja za ureditev nemških finan, dokler obstoja nevarnost, da ima Francija proste roke za kako separatno akcijo in dokler se ji ne onemogoči nadaljne sankcije, ki bi v katerikoli meri ogrožale varnost tega posojila.

Podkomité, ki je izvršil načrt za ekonomsko izpraznitev Poruhria s strani Francije, je končal svoje delo in bo jutri predložil ta načrt plenumu. Ni čisto jasno, kako se bo stvar nadalje razvijala, vendar bodo morali poskusiti, pregovoriti francoske delegate, da sprejmejo formulo, s katero se bodo zadovoljili bankirji.

To formulo je izdelal poslanik Kellog in se glasi: »Sankcije se smejo izvajati samo v slučaju, ako prizna reparacijska komisija, da Nemčija ni izpolnila ene svojih obveznosti. Sankcije pa smejo potem določiti edinoletni član bivešega Dawesovega izvedeniškega komiteja. Vse velesile pa morajo podpisati protokol, ki pravi, da ne bodo izvajale sankcij, katere bi mogle škodovati mednarodnemu posojilu Nemčiji.«

To formulo so baje sestavili bankirji sami, predložil jo je Kellog in se po njem imenuje Kellogov načrt. Sestavljen je tako, da zadovoljuje tudi francoski »amour propre« (samoljublje).

Predno pa je stavil Kellog ta predlog, je bil belgijski ministrski predsednik g. Theunis, predložil drugega, ki ga skratka nazivajo »belgijski načrt«. Ta bi sicer zadovoljil Francoze, a ne ugajal bankirjem. Po tem načrtu naj bi reparacijska komisija, predno se izrazi, ali Nemčija v kakem slučaju ni izpolnila ene svojih obveznosti, vprašala za mnenje tri člane Dawesovega komiteja, a naj ne bi bila prisiljena upoštevati njih odgovora.

Bankirji so odklonili to zahtevo, češ da ne daje dovoljne varnosti za posojilo. S tem je »belgijski načrt« propadel in pričakuje se, da bo g. Herriot zadnje je sprejel Kellogovega. Herriot si je svest svoje velikanske odgovornosti in je celo noč telefoniral v Pariz in spraševal za svet svoje prijatelje, kakor tudi politične nasprotnike, z namenom, da zve, kako daleč sme iti na potu koncesij.

Dejstvo je, da je Herriot še v Londonu, kajti včeraj, ko je zvedel za ultimatum bankirjev, se je izrazil, da ima namen pospraviti svoje stvari in se vrniti v Pariz, češ da nima smisla, po nepotrebnem trati časa na konferenci. Vendar so ga njegovi prijatelji pregovorili, naj ostane, in danes je dejal, da hoče počakati, dokler je še trohice upanja priti do sporazuma.

Vsi delegati so utrujeni in razdraženi. Nikdar se še ni bila vršila mednarodna konferenca, katere delo bi bilo bolj težko in neopretrgano brez vsakega odmora. Sicer je v bančni krizi najhuše že premosteno, sedaj pa prihaja delikatno vprašanje kontrole nemških železnic, katero na vsak način zahtevajo Francozi, med tem ko pravijo Nemci, da v tem slučaju ne morejo sprejeti Dawesovega načrta. Trebá bo sedaj niti srednjo pot med tema dvema naziranjima.

Kot je razvidno, še ni mogoče predvideti rezultatov in konca teh velevažnih pogajanj.

Pravo Schichtovo milo z znamko „Jelen“ je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah. Pravo samo z imenom „Schicht“ in z znamko „Jelen“!

Razoroženje Nemčije.

Naša javnost se ne zanima dosti za velike evropske probleme, kot je na primer vprašanje plačevanja vojne odškodnine, vprašanje nemških financ, Društvo narodov in njega institucije itd. In vendar smo del telesa Evrope in se nas vsa ta vprašanja neposredno tičejo.

Razoroženje Nemčije je eden glavnih problemov današnje Evrope. Nemčiji se na noben način ne sme dati prilika, da se spet oboroži, kajti v trenutku, ko bo imela spet svojo dobro opremljeno armado, je vojska tu, ker mentaliteta Nemcev leta 1924. je ista kot leta 1914., kar razvidimo iz njih obnašanja in njih časopisja.

Nemčija, ki je neprestano ponavljala, da je rok medzavezniške vojaške kontrolne komisije potekel in da ta nima več zakonitega obstoja, se je vendar morala ukloniti enoglasni odločitvi zaveznikov in se dovolila, da se še enkrat, a to pot zadnjič, izvrši ponovna kontrola razoroženja. Zahteva pa, da se nato kontrola preda Društvu narodov po čl. 213. versajske mirovne pogodbe.

Širšemu občinstvu pa ni znano, kaj se je izvršilo dosedaj. Da se temu odpomre, je izdal g. André Honnorat, francoski senator in bivši prosvetni minister, v knjižnici društva za vojno zgodovino (Société de l'Histoire de la Guerre), kateremu predseduje, zbirko dokumentov z naslovom: »Eten izmed mirovnih problemov. Razoroženje Nemčije.« (Un des problèmes de la Paix. Le désarmement de l'Allemagne.) Knjiga ni lahko čtivo in treba se je pregrizati skozi cele vrste not in odgovorov nanje, ki so jih izmenjali zavezniki med seboj ali pa z Nemčijo.

Ogromno je bilo število orožja in vojni pripravi vseh vrst, ki so ga Nemci pustili pri svojem umiku v Franciji in Belgiji. Toda ravnotako neštene množice množice so se nahajale v rezervi doma v arzenalih in po tovarnah. Medzavezniška kontrolna komisija je, ko je nastopila službo, zahtevala od nemške vlade točne podatke o tem materialu, a jih nikoli ni mogla dobiti. Vlada se je umikala in izvijala na vse mogoče načine.

Vendar je pa skoraj gotovo, da je bila večina tega orožja predana in uničena. Do 24. januarja 1922 je Nemčija izročila sledeči vojni material: 23.035 topov, 86.735 streljanih, 4.482.337 pušk, 11.592 metulcev min in 14.212 letal.

Nekatera skrivališča orožja so razkrili častniki kontrolne komisije ali pa nemški časopisi skrajne levice, a teh ni bilo mnogo.

Ko je bilo to veliko razoroženje izvršeno, je Nemčija dejala, da smatra polnomoč kontrolne komisije za končano. Prišla je nato okupacija Poruhra in kontrola se je popolnoma prenehala, to je bilo z 11. januarjem 1923.

Ali je Nemčija od onega dne sem nanovo izdelovala orožje in v koliki množini? To nam bo morda povedala medzavezniška kontrolna komisija, na katero je morala Nemčija pristati.

Kar se tiče vojaštva, je bil najprej Nemčiji dovoljen maksimum 100.000 mož; toda v duhu socialne spravnosti so pustili zavezniki nemški vladi več kot dvojno število, da se ubrani boljše viza. Ko se je to izvršilo, je morala Nemčija znižati svoje vojaštvo na 100 tisoč mož, kakor to določa mirovna pogodba.

Toda zavezniki so ji pustili pravo na 150.000 mož policije mesto 70.000, ki jih je imela leta 1913. Skušali so doseči, da se ta policija ne militarizira, toda zaman, Nemčija ima armado 250.000 izvežbanih mož! K temu je pa treba pristiati razne dijaške, sportske in druge organizacije, ki so na skrivnem vse pod vojaškim poveljstvom in tvorijo del velike, tajne nemške armade.

Iz tega je razvidno, da se bo dalo politično in moralno razoroženje Nemčije uspešno in definitivno udeležiti le potem Društva narodov, kateremu ima Nemčija pristopiti. Samo na ta način bo Evropa imela solidno jamstvo za mir.

Prosveta.

— Iz permanentne razstave um. kluba »Vesna« na Bledu. Kakor smo že poročali je klub »Vesna« privedel v sijajnih prostorih blejske Kazine razstavo slik. Razstave so se udeležili z večjimi kolekcijami Sodnikova, Marčič, Porenta in Santel. Nadalje se je razstave udeležil kot gost tudi slikar Vavpotič, ki je poslal dve zelo posrečeni krajini. Priporočamo poset te razstave šte. vlinim nedeljskim gostom. Vstop je brezplačen.

— »Jugoslavenska Njiva«. Izšlo je 3 br. II. knjige »Jugoslavenska Njiva«. Na uvodnem mjestu, pod naslovom »Romani i Slaveni« dr. P. Skok iznosi kulturne veze izmedju Romanov i Slavenov, pa analizirajoči kod jednih i drugih razvitek nacionalne ideje baje bitne značajke romanske i slavenske duše. Stanko Tomašić javlja se pjesmom »Dan mlog imena«, a Vlad. Nazor novelom »Bijeli zvoničnik«. Milan Novakovič raspravlja u članku »O zemljoradničkom kreditu« o ovome vrlo aktuelnom i važnom pitanju naše poljoprivrede, a Stj.

Parmačević u članku »Circulus vitiosus« o društvu i moralu. Jaroslav Bidlo nastavlja studiju »Vizantijska kultura«, a Vlad. Dvorniković studiju »Hrist, Budha i Schopenhauer«. U pregledu ima niz članaka i prikaza iz područja književnosti, nauke, društvenog života i privrede. »Jugoslavenska Njiva« izlazi dva puta mesečno, a stoji godišnje 160 D. Pretplata šalje se upravi: Zagreb, Marovska ul. br. 30.

— »Hamlet« v Malajščini. Kako vpričarjajo »Hamleta« za gledališko umetnost vneti Malajci, nam poroča singaporski list »Free Press«, ki opisuje tako predstavo v Wayang Kasinu. Predstava se prične preden brat umori dobrega starega danskega kralja. Zarota in umor se odigravata na odru s pretresujočo realnostjo. Stokanje in ihtenje hudobnega brata, ko izve, da je kralj mrtav, presunjata srce. Ofelija, oblečena kot nevesta, prenaša svojo usodo na način, kakor da želi nezvestega kraljeviča tožiti radi preloma obljube zakona. Kraljevič reže obraze, kakor da se je udal v svojo usodo, ki je ni mogel odstraniti. Duh si dovoljuje s čuvanjem razne šale. Čuvaj se, ko se mu prikaže to nadnaravno bitje, silno prestraši in steče k telefonu in javi vso zadevo na policijsko stražnico. Takoj pride višji policijski uradnik, kateremu čuvaj opiše dogodek in mu vrže pred noge svojo puško, češ da ni najet za občevarje z duhov. Njegov predstojnik ga zato kaznuje z globoko 60 centov. Kasneje ima Hamlet strasten intervju z duhom in poje, ko dozna za umor svojega očeta, pesem po melodiji »O Maritana«. Na tak in enak način se predstava nadaljuje in zaključuje, pozdravljena z burnim odobravanjem rujavega občinstva.

V nedeljo vsi na razvitje
naraščajškega prapora
v Šiški. 4888

Sokolstvo.

— Članstvo Sokola I. pozivamo, da se udeležijo polnoštevno našega okrožnega zleta v nedeljo dne 3. avgusta na Ježici. Zbirališče ob 13. na Taboru. Udeležba obvezna za vse! Točnost se zahteva. Člani v slavnostnem kroju. — Načelnik.

Okrožni zlet na Ježici. Člani ljubljanskih in vseh ostalih sokolskih društev se zbirajo pred mestnim domom in odkora. kajo v spredu točno ob 14. na Ježico. Pri spredu svira železničarska godba. Telovalci okrožnih društev dospo v svojih društvenih oddelkih pred 9. uro dop. k skušnjam na Ježico. Pričetek telovadbe je ob 16. pop. Nastopijo vsi oddelki s prostimi vajami, člani in članice z Vidmarjevo ju. goslavijo in št. Vid s posebnimi točkami. Po telovadbi je velika narodna veselica s plesom, šaljivo pošto in izredno bogatim srečolovom. Za pijačo in jestvine je dobro preskrbljeno. Posetite jutri okrožno prireditev na Ježici. Zdravo!

— Bakljado in podoknico priredi Sokolsko društvo v Šiški danes v soboto zvečer kumici naraščajškega prapora.

— Sokolsko društvo v Šiški priredi v nedeljo 3. avgusta ob 15. na šišenskem trgu razvitje naraščajškega prapora. Na predvečer ob 19. se vrše skušnje vseh oddelkov na dvorišču g. Brandta. Ob 21. podoknica kumici s. Perkovi s sodelovanjem godbe Dr. div. oblasti in pevskega zbora »Čitalnice« v Šiški. V nedeljo ob 14.30 zbirališče bratskih društev pred telovadnico, nato razvitje naraščajškega prapora. Po razvitju povtika po Šiški. Ob 16. javni nastop vseh oddelkov. Po telovadbi velika veselica z bogatim sporedom. Bratska sokolska društva se vabijo, da se udeležijo tega slavnostnega praznika. Vojna po železnici je polovična. Predprodaja vstopnic pri br. Simončiču na Celovski cesti in br. Tušarju v Kolodvorski ulici. Zdravo!

— Ljubljanski Sokol. Pešizlet moške dece na Šmarno goro se vrši v ponedeljek 4. tm. Zbirališče pred »Narodnim domom« odhod točno ob 7. uri. Povratek med 7. in 8. uro zvečer. Prehrano je vzeti seboj. Členi in roditelji vabljeni. V slučaju slabega vremena se vrši izlet v sredo 6. tm.

— Uspehi Sokola v Lužini. 29. junija se je vršil v Kavačkah v Lužini zlet vseh srbskih društev in pri tej priliki so lužniško srbskih društev in pri tej priliki so lužniško. brezhbitni nastop je napravil na vse udeležitelje globok vtisk in vzbudilo v njih občudovanje. Vaje čilih Sokolov je vodil brat dr. Šleca, društveni tajnik sokolske zveze, vaje Sokolic sestra Šlečeva in vaje naraščaj brat Bart. Sokol je dobil javno pohvalo in priznanje za svoje proizvajanje v vseh srbskih časopisih. Drugi trijumf lužniško srbskega Sokola je bil prvi javni nastop sokolske enote v Rablcah, ki je bila ustanovljena 30. avgusta lanskega leta. Vaje je vodil brat Čormak s pomočjo ostalih činovnikov Zveze. Med vajami je imel govor starosta sokolske zveze učitelj Navka iz Radvorja (Radibor) o načelih in zalogi srbskega Sokola. Vajam se je pridružil zabavni večer, na katerem so Sokoli igrali tudi slavnostno igrjo Swobody njewesta, ki jo je spisal pesnik Novak. Zvezl načeljujejo priznane neumorni narodni delavci. Zlaski kar se je vrnil iz Prage brat dr. Šleca, je zavladoval v enotah čilo življenje, čigar uspeh bo prvi zlet srbskega Sokola v Puncu, cah dne 14. septembra tl.

Današnje prireditve v Ljubljani.

Kino Tivoli: »Po solčnih dnevih« (Fern Andra).

Kino Ljubljanski dvor: »Ljubav in zločin« (Paramount film) V nedeljo: »Tri ljubice grofa Marana«.

Prireditve v nedeljo: Razvitje naraščajškega prapora Sokola v Šiški (ob 15.).

Konzulati v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I.

Belgija: Urad Ljubljanske veleposlanice.

Avstrija: Turjaški trg 4/II.

Francija: Dunajska cesta (Ljubljanska kreditna banka).

Italija: Zrinjskega cesta 3/I.

Portugalska: Dunajska cesta 33.

Julijska Krajina.

— Iz Istre. Pri Buzetu je vsak drugi četrtek redni žirinski semenj. Dosed je bilo na sejmu še vedno precej govedi in prašičev. Cena za govejo živino je poskočila in prodaja se komad po 3000—4000 lir. Na trg prihajajo trgovci iz stare Italije, ki plačajo, kolikor zahteva gospodar. Prodaja se živina, ali ne skrbi se za nabavo nove. Kaj pa naj počne kmet brez živine? To pomeni gospodarsko propadanje. Kmetje pa prodajajo, ker morajo plačevati neverjetno visoke davčine in najrazličnejše takse. Skrajni čas je, da vlada pomaga kmetu na gospodarskem polju in mu odpusti velik del davčnega bremena, ker sicer zastane vsako uspešno gospodarstvo in potem tudi davkov ne bo mogoče več iztirjevati — Fašistovski duhovniki so navadno v enem ali drugem oziru silno nerodni gospodje. V Račicah imajo sedaj za župnika nekoga Raunicha, ki je velik pijanec, se valja okoli, poln ali kohana, psuje ljudi zraven pa kriči »Eja! Eja!« in »a noi!« S temi fašistovskimi kliki nikakor ne imponira vernemu ljudstvu, katero se ob takih prilikah rado spominja svojih nekdanjih vzornih svečnikov.

— V morskem kopališču Gradežu se nahaja veliko število češkoslovaških otrok. Te dni so napravili izlet na bojna polja. Ogledali so si v spremstvu svojih voditeljev ogromno vojaško kopališče v Redipulji (Sredi polja), kjer so položili pred spomenikom venec v počastjenje mrtvih junakov. Od tam so peljali otroke ogledat si tudi Doberdob, kjer je vojna posebno divjala.

— Smrt pod avtomobilom. Na cesti iz Gorice proti Mirni je zadel razkošen avtomobil znamke »Ceirano« v kolesarja, 63 letnega Antona Petroviča, ga vrgel na tla in vlekli se par metrov po cesti. Petroviča so pripeljali v gorško bolnico, kjer je umrl. Ponesrečeni Petrovič se je držal pri vožnji predpisane desne strani, avto pa je dirjal s preveliko hitrostjo. Na cesti je bil tudi še neki drugi voz. V onem avtu je sedel poleg gospode iz Vidma tudi cav. prof. Ban. dell.

— Glede plačila zaostalih davkov, pred katerimi se tresejo gorški davkoplačevalci, se je obrnil senator Bombig do finančnega ministrstva s prošnjo, da naj se vsaj začasno ustavi iztirjevanje teh davkov. Došel je odgovor, da je poslan v Gorico inšpektor Falchi, da prouči to vprašanje skupno s prizadetimi krogi.

— Iz Tolmina. Ob zaključku šolskega leta je bilo slovesno blagoslovljenih 66 šolskih zastav. Otroci in starši so morali dati denar, da so se napravile te zastave. Pri slovesnosti je bilo navzočih okoli 300 učiteljev in okoli 1000 otrok, kakor poroča fašistovski glasilo. Šolski nadzornik Spazza, pan je imel primeren nagovor. Dva dekleta sta izročila zastopniku šolskega skrbstva znesek 935 lir za vojne slepce in znesek 982 lir za spomenik Edmondu de Amicis. Sledila je velika povorka z godbo alpskega polka na kopališče vjevalov, ki so padli v vojni. — Škodnikov konvikt je zaključil svoje šolsko leto z nastopom gojencev. Poleg italijanskih so peli tudi neko Adamičevo skladbo. Gojenka Poljanškova je dekla, mirala neko Prešernovo pesem, neka manjša gojenka pa neko Zupaničovo pesnjo. Prireditve se je zaključila z malo opereto.

Turistika in sport.

1100 SPORTNIH NOVINARJEV NA OLIMPIJADI.

Iz statistike komisije olimpijskega odbora za tisk je razvidno, da je bilo izdanih 1100 vstopnic za sportske poročevalce na olimpijadi. Odposlali so: Anglija 56, Zedinjene države 52, Belgija 25, Holandska 21, Luksenburška 3, Danska 10, Švedska 20, Italija 28, Švica 20, Norveška 14, Španja 32, Portugalska 9, Finska 22, Litvinska 8, Estonka 5, Poljska 3, Jugoslavija 13, Avstrija 16, Madžarska 32, Nemčija 4, Češkoslovaška 26, Rumunska 9, Bolgarska 4, Turčija 10, Palestina 1, Grška 1, Rusija 1, Egipt 6, Japonska 7, Kitajska 1, Brazilija 3, Chile 3, Kuba 1, Argentinitja 17, Mehika 3, Urugvaj 7 in Ecuador 1 poročevalca.

— Hakoah (Dunaj) je porazila reprezentanco Varšave s 5:0.

— Kolesarski Podesavež Slovenije v Ljubljani priredi v nedeljo dne 10. avgusta t. l. IV. Zvezdno dirko v Celje. Dosedanje zvezdne dirke so pomenjale velik napredek na kolesarskem sportnem polju, ker so združile v Celju ne samo vse kolesarje in motocikliste iz cele Slovenije, ampak tudi iz naše bratske Hrvatske — sosebno iz Zagreba. Letošnja zvezdna dirka bo imela temvečji pomen ker se bo ob tej priliki proslavila 25. letnica obstoja kluba Celjskih kolesarjev v Celju. Z ozirom na to je upati, da bo letošnja zvezdna dirka v vsakem oziru nadkrillila enake prireditve prejšnjih let. Sportna komisija kol. Podesaveža za Slovenijo je že razposlala tozadevna vabila in razvstitev dirke, ter so vsa tehnična dela v najboljšem teku. Ker je za kolesarske klube, kateri dirkajo iz Ljubljane, prirejen cilj na Ljubljanski cesti, za Maribor,ške klube v Gaberjih in za Zagrebske klube

na Bregu pri Celju, so se vse dirke tako razvrstile, da bo mogoče občinstvu prisostvovati na vseh treh ciljih. Za izletnike iz Ljubljane je najbolj prikladen jutrajšni osebni vlak ob 5.28 ter je prvi cilj v Gaberjih tako prirejen, da bodo lahko izletniki pravočasno tja dospeli. Klub celjskih kolesarjev priredi v soboto zvečer ob 8. uri pozdravni večer s koncertom v hotelu Balkan in v nedeljo popoldne ob 3. uri veliko sportsko veselico v mestnem parku. Odbor kolesarskega Podesaveža Slovenije vabi to. raj vse sportnike in ljubitelje sporta k tej prireditvi.

— Tekme za kraljev pokal. Po končanih prvenstvenih tekmah so vrše pokalne tekme za kraljev pokal. Tekmujejo podesavezne reprezentance Zagreb, Beograd, Ljubljana, Subotica, Sarajevo, Split, Osijek. Zmagovalec doli dragoceni pokal, ki ga je daroval kralj Aleksander.

— Italija-Jugoslavija. Jug. Plivački Savez se pogaja z italijanskim plavalnim savezom v vršno plavalne tekme med Jugoslavijo in Italijo, ki bi naj se vršila na Sušaku, odnosno revanša v Opatiji. Zdi se, da bodo pogajanja donesla do pozitivnega zaključka in se bo vršila tekma najbrže v septembru.

— Sport in alkohol. Predsednik ameriške antialkoholne zveze (World Prohibition Federation) Guy Hayler je priobčil v svojem propagandnem tisku rezultate olimpijskih tekmovalj, naglašajoč, da sta zmagovala Amerika s 225 točkami in Finska s 166 točkami »suhi« deželi. Anglija je dosegla 55.5 in Francija 26.5 točke. Iz rezultatov, ki sta jih dosegla oba naroda, je razvidno kako neugodne posledice ima življenje alkohola za atlete.

— Izlet Hrvatskega planinarskega društva na Triglav. »Hrvatsko planinarsko društvo« priredi 15. do 17. avgusta izlet na Triglav. Večina hrvatskih planincev se napoti na Triglav iz Mojstrane čez Kot, drugi pa preko Vrata in Praga na Kredarico.

— Jubilejni znak Hrvatskega planinarskega društva. V proslavo svoje 50. letnice izda »Hrvatsko planinarsko društvo« poseben jubilejni znak, ki bo v kratkem do. gotovljen. Izdelan je po načrtu hrvatskega umetnika Avguštinčiča.

Napredno časopisje med ljudstvo!

Z demokratske strani se vrši med našim ljudstvom podrobno delo. Ni lahko, ali vstrajnost in intenzivnost sta še povsodi dosegli lepe uspehe. Ako so klerikalci doslej besno rivali proti naprednim ljudem, bo njihova gonja proti njim odslej, ko sedijo štirje »tigri« v beogradskem ministstvu, še toliko hujša. Ali ves klerikalni teror nas ne sme strašiti, marveč le še podžgati mora vse naše politične in kulturne delavce med ljudstvom. Kolikr silnejši bo pritisk z nasprotne strani, toliko krepkejši in izdatnejši mora biti naš odpor proti klerikalnim nakanam.

V tem boju mora služiti vsem kot ena največjih opor napredno časopisje. Koliko je na primer v »Slovenskem Narodu« člankov, ki so vredni, da bi se čitali v vsaki hiši na deželi, da bi se ljudstvo počulo o resničnem stanju naših razmer in bi uvidelo, kako grdo je varano od ljudi, ki jim slepo zaupa! Klerikalci bidejo brezobzirno boj proti vsemu naprednemu časopisju, posebno piko pa imajo na »Slovenski Narod«, ker jim sproti ovirje vse, kar natvezuje ljudstvu, in sicer tako neizpodbitno, da je vsak njihov odgovor ničev; polna je surovosti njihova bramba.

Svoje ljudi uče klerikalci, da smejo verjeti samo to, kar jim oni povedo in kar pišejo njihovi listi. Vse drugo proglašajo za laž. Žal, da je še premnogo ljudi, ki verjamejo vsaki klerikalni laži, pa če je še tako očitna, in vsako klerikalno izmišljotino sprejemajo za resnico. Tu treba pričeti z najodločnejšo borbo in dopovedati ljudem, da kakor se hudič boji križa, tako beže klerikalci s svojimi listi pred resnico, hčerko božjo. Ako bi klerikalno ljudstvo izvedelo resnico, bi bilo takoj konec klerikalne moči v Sloveniji.

Na napredni strani se mora organizirati razširjevanje našega časopisja tako, da prodrje povsodi, tudi tja, kjer se šopirijo danes še samo nasprotni listi, zastrupljajoči ljudi s politiko ki prinaša jugoslovenskemu narodu samo nesrečo in škodo.

Ali pred vsem pogledimo v svoje vrste! Koliko je po mestih, trgih in vaseh naših ljudi, ki bi lahko imeli v svoji hiši slovenski napredni dnevnik, pa nima-

jo nič! Izdavek za list bi ga ne obremenjal, zato pa bi bil zadnji čas, da se zga-ne in sledi vzgledu klerikalcev, ki za svoje časopise res mnogo žrtvujejo. Klerikalci tudi nimajo nikakih oziror do ljudi drugega političnega prepričanja, temveč kažejo svoj list in svoja pristaštvo očitno, dočim je med nami le še mnogo preveč pomislekov, kateri pričajo samo o obsodbe vredni mlačnosti. Vse priznanje pa onim, ki naročajo list, čestokrat težko, pa vendar; svoje mesečne izdatke ima do zadnje pare izračunjene, ali lista ne opusti, pa tudi če si treba drugodi kaj pritrpati! Na naši napredni strani moramo doseči, da bo naš časopis v vsaki hiši; kjer to ni mogoče z naročilom ene osebe, naj se združijo pristaši in si naroče skupno list.

Sedaj nastopajoča doba je izredne važnosti za bodočnost jugoslovenskega naroda; v tej dobi gre za to, da si priborimo za državno demokracijo, drugače bo pehal klerikalizem naše ljudstvo vedno globlje v nevednost in temo. Ali ni že dovolj žalostno v Sloveniji, da trimirata med nami klerikalna laž nad demokratsko resnico!

Naš list je svoboden in vsak pošten Slovenec, ki mu je pri srcu enotna jugoslovenska država, lahko pove v njem svoje mnenje in svoje nasvete. Kolikor glav, toliko misli in dobrodošli so nam prispevki, stremeci po trdni in dobri bodočnosti našega naroda. Treba naročanja lista in marljivega sodelovanja, potem bo to sila, ki bo uspešno podirala vsa klerikalna prizadevanja, zavajajoča naše ljudstvo na kriva pota. Klerikalci napno sedaj ves svoj trud, da bi z blestečimi frazami o previci, redu in poštenosti pridržali ljudi v svojih vrstah in jih priklenili za vedno na svojo stranko. Saj vidimo, kako pišejo že te dni, ko so komaj stopili v vlado, pa se je že vse izpremenilo v blagor in korist države! Kdor tako napačno hvali samega sebe, ta je nevaren človek. Še vedno velja pri nas pregovor: Lastna hvala se pod mizo valja! Hvalili se bodo neprestano ali samo škodo in sramoto bodo delali celemu jugoslovenskemu narodu ob slavo-spevih svoji delavnosti.

Treba razkrivati klerikalno delovanje in sproti kazati, kaj je resnica in kaj laž. To je naša naloga in to bomo vrlili v polni meri, naši ljudje v vsej Sloveniji pa so dolžni, da nas krepko podpirajo, naročajo list in ga širijo med ljudstvo.

Klerikalci dobro vedo, koliko zaleže v njihovem boju časopisje; zato pa tako vsiljujejo svoje liste v vsako hišo in zato tako nesramno preganjajo napredni tisk!

Na plan, naprednjaki, društva, organizacije, strnimo se v čvrsto falango in pričnimo najostrejši boj proti klerikalizmu, ki hoče razbiti našo državo in spraviti slovensko ljudstvo v novo sužnjost! S prevratnimi elementi so se zvezali v to svrhu in vsak dan nam prinaša nove dokaze o njihovem izdajalskem početju.

Zato pa: organizirajmo si napredno časopisje! Iz glavnega središča naj se poskrbi za najdalekosežnejše razširjevanje našega tiska! V časopisju je moč! Izrabimo jo, kakor nam vevljajo sedanjí resni časi, katere so prikladi nad Slovence klerikalci in njihovi razdiralni pomočniki!

Društvene vesti.

— MESTNA ORJUNA LJUBLJANA: Pozivljajo se vsi bratje člani, da se udeležijo sestanka v ponedeljek 4. t. m. ob osmih zvečer v Areni. Sestre članice v torek 5. t. m. ob isti uri. Vsi s članskim izkaznicami. — Sestenek strogo obvezen za brate in sestre. — Odbor.

— Halo! Tukaj Grad, Zg. Kašelj. Danes nimam časa, kolliemo. Pridi v nedeljo popoldne na veselico prost. gas. društva. Pripelji se z vlakom ob 12.10 ali pa ob 2.15, vrneš se lahko ob 18.10 ali 22.10. Ne boš se kesal! Na svidenje!

— Ljubljanski čebelarji prirede v nedeljo dne 3. avgusta 1924 v Podkrajju pod Krimom pri za čebelarstvo zaslužnemu gostilničarju g. »Anzelcu« domačo veselico. Dopoldan ob 10. bo sv. maša pri sv. Janezu v Podkrajju, nato poljudno predavanje o čebelarstvu in popoldne domača veselica. K tej zabavi so vjudno vabljeni vsi čebelarji prijatelji čebelarstva in narave.

Bujni, svilasti lasje,
po rednem umivanju glave z
„Elida“ Shampooom!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1924.

Ljudstvo I

Odkar so klerikalci na vladi, priča »Slovenec« s posebno slastjo kadilo našemu ljudstvu. Osemnajstkrat imenuje v današnjem uvodniku ljudstvo. Ljudstvo je klerikalni konjček, od ljudstva klerikalizem živi, ljudstvu je neizrečeno hvaležen, da ga lahko zdaj nemoteno izjema, ljudstvo mora požirati slavospeve, da ne vidi spačenih obrazov, ki se reže njegovi neumnosti, pri ljudstvu je klerikalizem uveljavil svoje puhle obraze in z ljudstvom hoče spraviti v oblast cerkvenega kapitalizma vse delo njegovih žuljev. Kaj pa je to srečno ljudstvo, ki mu postavlja »Slovenec« vsak dan nove slavoslove?

Ob cesti na Rožnik sede vsak dan slepi in pohabljeni berači. Stegujejo svoje koščene roke in prosi za glasom, ki reže srce in dušo, miloščine. Kruha nimajo, da bi okrepčali svoje onemoglo telo, delati ne morejo, ker nimajo rok ali nog in ker ne vidijo božjega sveta. In mnogo jih je. Trume nesrečnih, zapuščenih, pozabljenih in pohabljenih bičij hodijo po božjih potih, hodijo po samostanih in cerkvah, kjer se dan na dan razlega iz ust božjih namestnikov največja krščanska zapoved — ljubi svojega bližnjega kakor samoga sebe. Pa jim mečejo kakor psu brez gospodarja oglodane kosti in skorje z bogato obložene misle, sami pa žive v izobilju in kriče na vse grlo: Ljudstvo!

V plavljih in rudnikih, v tivolcih in zakajenih delavnicah so nepregledne trume upognjenih kreatur. Hodijo kakor nihalne stenske ure na delo in zopet domov. Tlilniki so upognjeni, roke žuljave, obrazi koščeni, telesa izmučena. Pa nimajo toliko sredstev, da bi kupili svoji nedolžni deci belega kruha, ker drve mimo njih ljudski maziljenci v avtomobilih in kriče: Ljudstvo!

V Stični na Dolenjskem so kakor živ trnjev venec okrog stonogega parastita, ki jih je pognal v skalovje, sam pa sedi na rodovitnih tleh in požira sok njihovega truda.

Ljudstvo! Vse polno je tega ljudstva po mestih in selih, povsod dela v potu obraza od ranega jutra do pozne noči, povsod mu gleda iz oči strah in skrb za jutrišnji dan, ker ne ve, če bo moglo še preživeti svojo dečo in povsod posluša slavospeve, da je ljudstvo, da je vsa čast v njegovih rokah, da se je sijajno izkazalo, da ni neumen otrok, da dobro ve, da brez njega nič ne more dolgo vladati, da je nastopilo kot varuh avtoritete in smisla za red in zakonitost (reci za klerikalno cerkveno bisago!) in da je zrušilo režim.

Mi pa pravimo: Zda je najlepša priložnost, klerikalni mogotci, da po-kažete, da res poznate naše ljudstvo in da ste iskreni voditelji. Dajte mu kruha, ki ste se ga že obljubili, ker je fraz že do grla sito!

★ ★ ★

— »Nova vlada naj me piše v uho« pa še nekako drugače je kričal neki znani klerikalec v šentjakobskem okraju, ko je moral pri peku štruco dražje plačati za štruco, pa so trdili, da bo hitro vse boljše, ko bo Korošec za ministra. Može je preklinjal in se pridružil ter spuščal mastne psovke na klerikalne tigre, ki vse obljubijo, ne izpolnijo pa nič. Ljudje so pričakovali znižanje, tigri prinašajo pa zvišanje vsakdanjega kruha. Živijo Korošci!

— Čudni nazor! V »Narodnem Dnevniku« se je spravil neki državni uradnik, ki se mu menda že tresejo hlače pred klerikalno metlo, na bodoče razmere v naši upravi. Svoja modrovanja sklepa z besedami: »V interesu javnosti pa je, da se uprava zboljšuje, ne pa slabša. Zato moramo priznati vladajoči stranki samo to pravico, da nastopi proti onim šefom, ki jej morejo biti strankarsko nevarni — svoje interese mora varovati vsaka pametna stranka — in da nastavi samo take šefe, ki ne bodo samo stranki jamčili sigurnost, temveč ki bodo tudi upravi sami v korist.« Torej glavno je strankarstvo, šele potem pridejo na vrsto interesi uprave in državljanov samih, ki so odvisni od dobre uprave. Tega gospoda priporočamo za klerikalnega velikega župana. Vladajoči stranki gotovo ne bo strankarsko nevaren, ker mu je strah pognal vso pamet v pete.

— Goriška »Straža« caplja ponižno za »Slovenec«. Ob vsaki priliki in nepriliki pohvali delovanje SLS. Ob zadnjih občinskih volitvah v Sloveniji je glasilo goriških krščanskih socialistov svojim čitateljem sporočilo, da je SLS sijajno zmagala na celi črti in da je bil liberalizem poražen tako, da o naprednjakih in demokratih ni več ne duha ne sluha. Sedaj piše o uspehih dr. Korošca in o novi vladi v Jugoslaviji; vse zvito in potrjeno. Končno upa goriški list, da zato, ker so Radičevci zagotovili novi vladi podporo in ker je očitno, da je Pašičevo samoderstvo v radikalni stranki omajano valad vstopa

radikala Petroviča v ministrstvo (bedarjal), da bo nova vlada prinesla Jugoslaviji notranji mir in red... »Goriški Straža« že danes lahko povemo, da nova vlada nam že prinaša notranji mir in red z notranjim nemirom in neredom.

— Prve dobrote nove vlade so se že pojavile in sicer v podražiti kruha. Naš vsakdanji kruh se je podražil za cele štiri krone, kar se pri obstoječih razmerah pač kruto pozna delavcu ali nameščencu, zlasti, če ima kopico, vedno lačne dece. Za to dobroto pride bržkone druga, tretja itd. Saj nam vse tako lepo preskrbi vlada »pravničnosti, zakonitosti in reda«.

— Klerikalna nesramnost. Klerikalni listi, ki so že od nekdaj na glas, da so najnesramnejši časopisi v celi Evropi, so postali, odkar so klerikalni tigri srečno zlezli v vlado, še bolj predrzni. Tako n. pr. lažejo, da so posamni napredni listi dobivali podporo od prejšnje vlade in namigujejo, da plačujejo primanjkljaje naprednim listom razne privatne osebe. Ne prihaja nam na misel, da bi na te klerikalne infamije odgovarjali. Kakršen je lopov sam, tako misli o drugih. Vsa naša javnost pa ve, da so klerikalni listi, na čelu jim »Slovenec« pod Avstrijo žrili iz avstrijskega reptiljskega in dispozicijskega fonda ter bili plačani z dunajskim zlatom zato, da so delali protinarodno politiko. »Slovenec« je za večne čase vžgan v čelo sramoten pečat dunajskega reptila, odkar mu je bivši šef klerikalne stranke dr. Šusterčič javno d. kazal, da je sprejemal od dunajske viade Judeževe srebrnike za svoje protinarodno delo. Kar se špejicelno našega lista tiče, smo že izjavili in še izjavljamo, da preneha »Slovenski Narod« izhajati v tistem trenutku, ko mu kdorkoli dokaže, da je kdajkoli in kogarkoli dobil, če tudi samo počen groš podpore. Torej, klerikalni reptili...

— PREKINJENA PROGA Z BEOGRADOM. Danes od 9. do 13. je bila zopet prekinjena proga Ljubljana-Beograd. Najnovejša poročila iz Beograda so torej izostala. Vprašamo, ali je to slučaj ali je to namen, da je sedaj skoraj vsak drug dan prekinjena telefonska zveza z Beogradom?

— IZLETNIŠKI VLAK z Bleda se včera tudi danes, v soboto, ob 23. v Ljubljano. Jutri, v nedeljo, se vrača izletniški vlak ob 24.

— Serenada na Bledu. Po cvetličnem korzu, ki začne v soboto ob pol 17. popoldne, začne se serenada ob 21. zvečer. Otvori jo godba Dravske divizijske oblasti pod vodstvom kapelnika dr. Čerina, nakar poje Glasbena Matica. Serenada se zaključuje z veliko bakljado ob jezeru mimo dvora. Tej sledi pa kot zaključek reunija v Zdraviliškem domu.

— 80-letnica zaslužnega zdravnika. V ponedeljek 4. t. m. praznuje — še vedno telesno in duševno čil in svež — svojo osemdesetletnico mestni zdravstveni svetnik dr. Fran Ilner. V svojih zgodnjih letih je prišel iz svoje domovine Češkoslovaške kot okrožni zdravnik na Sp. Stajersko, od koder je bil l. 1878 imenovan za mestnega zdravnika v Ljubljani, ki mu je postala druga domovina, še danes — torej celih 46 let! Ves čas je živel samo svojemu plemenitemu poklicu in vse njegovo življenje je ena sama veriga dobrih del nesrečnim, bolnim in obupanim. S politiko se dr. Ilner ni bavil, bil pa je vsikdar neupogljiv naprednjak. Zaslužnemu jubilarju naše iskrene čestitke! Še na mnoga leta!

— Promocija. G. Anton Levec iz Zg. Tuhinje, je bil 31. julija na zagrebškem vseučilišču promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

— Imenovanja šolskih voditeljev. Imenovani so: Attilio Traversa za Kokojo v Brdih, Giuseppe Ceschia v Miren, Avgusto Faini v Rihemberg, Oscar Morgutti v Sv. Lucio, Pietro Bensa v Postojno in nadu. čitelj Zorn iz Prvačine v Šempas. Slednji samo radi tega, ker je zvest fašist.

— Z ozirom na notico »Klerikalni šoh« nam piše gostilničar g. Mihael Majcen: V Vašem cenj. listu s dne 2. tm. Vam je poročal neki dopisnik, da so imeli v moji gostilni na Ižanski cesti »klerikalci in komunisti šoh« na koncu pa prav, da je značilno, da so si klerikalci izbrali ravno mojo gostilno in da se bodo vedeli naprednjaki pač izogibati moje gostilne. Da se stvar ne bo napačno razumela, povdarjam, da pri meni ni nihče kakšnega šoha napačno, torej nisem imel pojma, da se na merava pri meni prirediti šoh. Sicer pa na drugi strani nisem nič proti temu, če moji gostje v okvirju postave otvorijo se. stanele ali razgovor, pa naj pripadajo tej ali oni stranki Sploh pa je moja gostilna od prta vsakemu tudi za sestanke, dokler se vrše v redu in po zakonu.

— Otvoritev novih telefonskih govoril. Pri pošti v Mostarju in v Dobru pri Celju je bila otvorjena javna telefonska govorilnica.

— Poštna in brzojavna šola se odprla kakor se iz zanesljivega vira poroča s 1. decembrom v Beogradu. Letos bo sprejetih 120 goštev. Pokrajnske organizacije so sahtevale, da se otvorijo poštne in brzo-

javne šole tudi na sedežih slednjega oblastnega ravnanstva, v katere naj se sprejme za prvo silo vsaj po 40 kandidatov. Rešitev zahteva leži v postopnem in brz, javnem ministrstvu.

— Beogradčani v Rogoški Slatini. Ka. ko dober sloves vsa naša Rogoška Slatina pri beogradskem občinstvu, kaže šte. vilen obisk iz glavne naše prestolice. V imeniku gostov v času od 1. do 19. julija č. tamo v 171 slučajih kot bivališče došlecev naveden Beograd. Pa to ni samo 171 oseb, marveč so tudi družine s 3-4 člani. Mnogo gostov iz Beograda je bilo že poprej, mnogo od 19. julija dalje in gotovo jih pride še precej v tekočem mesecu.

— Za mornariške dneve na Bledu je pridobila »Jadranska Straža« tudi maml »Slovenski kvartet«, ki bo iz prijaznosti sodeloval pri koncertnih prireditvah v so. boto in nedeljo.

— Vodnik po Ljubljani izide t. dni v samostalnosti komiteja državnih uradnikov v Ljubljani s jako bogato vsebino. Knjižica je zelo okusno izdelana v šenpen formatu ter obsega okrog 200 strani. Ker se je Ljub. l. ana od preobrata sem hipoma razvila in privabi posebej pa s vsakoletnim velesel. mom ogromno število tujcev, je izdaja Vod. nika prepotrebna. Knjižica vsebuje razne se. lo uporabne podatke specijalno za trgovske kroge, in ne bo vsled tega le tuju temveč v isti meri tudi domačinom dobro došla. Priporočamo jo toplem vsakomur. Cena znaša Din 20 za komad, preprodajalci dobe 20% popust.

— Smrtna kosa. Danes dopoldne je umrla ga. Marija Tome, gostilničarka pri »Raci« v Spodnji Siskli. Pokojnica je bila izredno skrbna gospodinja, ki si je s svojim nevturidljivim delom in vztrajnostjo ustvarila lepo uspevaljočo obrt. Njena gostilna je bila na glasno kot ena najboljših v Sp. Siskli. Zlasti pred desetletji je slovela daleč na okoli. Pokojnica je bila vrla Slovenka in prepričana naprednjakinja, ki je rada pod. pirala vsa narodna društva. Dosegla je sta. rost 66 let. Pogreb bo v ponedeljek 4. tm. ob 15. k Sv. Križu. Blag ji spomin, njeni rodoljbi naše sožalje. — Danes ponedel. je umrla v tuk. bolnici v visoki starosti 77 let gospa Marija Windischer roj. Zebre, sestra nadučitelja g. Jakoba Zebrea in tašča dav. nadupravitelja g. Josipa Ahlina. Pokojnica je bila zavedna Slovenka in priljubljena pri vseh, ki so jo poznali. Pogreb bo v ne. deljo 3. tm. ob 15. iz javne bolnice na po. kopališče k Sv. Križu. Blag ji spomin!

— Družba sv. Cirila in Metoda je pre. jela od ženske šentpeterske podružnice v Ljubljani znesek Din 1.460 kot čisti donos Vrhovnikovega večera, prirejenega dne 5. julija t. l. Za prispevek iskrena hvala!

— O železniški nesreči pri Čušperku objavlja ravnanstvo drž. železnice: Dne 31. julija 1924 je skočil pri tovornem vlaku 4561 med postajo Čušperk in postajo Pre. dolo v km 8.44 četrti voz za strojem iz tira, ker se je odkrnil od koleza del obroča. Ta voz je pognel še 7 voz čez pobočje nast. pa, vsled česar je bila proga prekinjena. Promet se je vzdržal pri večernih osebnih vlakih potom prestopanja. Tekom noči se je popravil razdrti tir tako, da je bil danes že pri prvih jutranjih vlakih redni promet zopet omogočen. Nezgodja je zahtevala tudi človeško žrtve v osebi sprevednika Repan. ška, ki je obležal mrtev. S pomočnim vla. kom odpotna komisija je ugotovila, da je bila proga v redu, dobro vzdrževana in pragi dobri. Vzrok je iskati v hibi materi. jala pri obroču koleza iztirjenega voza.

— Razni vlomni in tatvine. V Sv. Ml. klavzu pri Mariboru so vlovili neznani sto. rilci v trgovino Frana Lešnika. Odnegli so 25 kg žgane kave, 30 kg sladkorja, 30 parov nogavic, dalje različne druge predmete in 1000 Din gotovine. Skupna škoda znaša 10.500 Din. — Na Cestah je bilo vlomljeno v gostilniško sobo in v klet Alojzija Beleta. Ukradena je bila večja množina cigaret v vrednosti 1800 Din. — Iz nezaklenjene so. be posestnikove hčere Ane Čoš na Sapu pri šmarju je bilo ukradeno več zlatnine v vrednosti 1800 Din. — Iz sobe posestnika Ivana Elikana na Rudniku so neznan sto. rilci odnesli nekaj blaga za obleke in 424 Din gotovine. Skupna škoda znaša 2644 Din. — V Stopniku je bilo vlomljeno pri hišniku Jakoba Gorličanu. Ukradeno je bilo več ob. leke, vredne 3500 Din. — Posestniku Ivanu Lampču iz Dvora je bilo v Gameljih ukra. deno 2000 Din vredno kolo. — Kakor je to. rej razvidno so podedeleki tatovi pridno na poel.

— Dihur v Hrenovi ulici. Pred dobrim mesecem se je bil priklatil po noči dihur na vrt hiše št. 9., ali tam je naletel na psa in dihur je moral poginuti potem, ko je le od daleč vohal drobna okusna piščeta. Več sreče pa je imel drugi dihur, ki je pred ne. kaj dnevi zadavil na omenjenem vrtu 5 ma. lih baš godnih piščet, nato je počival nad dobrim plenom, v noči na petek pa je po. setil obihren vrt glavavstvenega poslopa in tam v lepem novem kurniku naletel na 12 drobnih piščet in vse podaril in odnesel. Pa so bili tam pri sosedu obveščeni, da ho. — Dihurji in išče, kje bi kaj požrl, pa so navzile temu ostala piščeta brez potreb. nega varstva. Dihurji so po vrtovih tam okoli podavili še veliko število malih putk in petelinčkov.

— Obsojena radi ukradenih biserov. V procesu proti baronici Konrad v Gradcu zaradi biserov smo že poročali. Baronica je bila obsojena na 6 mesecev težke ječe.

— POSEJITE GOSTILNO »PRI NE-STLNU« TRŽAŠKA CESTA!

— Tat v milnu. Oče in sin, oba Jane. za Petanova iz Grada pri Cerkljah sta ob. tožena tatvine. Po prečitani obtožnici je iz. javil fant: »Res je gospodje, kar sem mi. mo.« Kofarjev-ga. milna in šal zaneslo me je k sedmim vrtom. Z nožem sem odrinil sapah pri vnanjih vratih in sem jih odprl. Druga vrata pa sem malo porukal, satrk. ljal se je nekaj po milnu pa so se odprle in bil sem pri moki. Gospodje samo dva. žaklja sem vzpel, prav res samo dva. Neseš sem jih domov vsakega posebej in sem jih sredno spravil v hišo. V hiši pa smo imeli veliko luknjo pod »podom« kjer smo skrli.

vali med vojno žito in druga jedila, ker so se vršile pri nas hude revizije. Spravil sem oba žaklja v to luknjo, tako, da tudi oče, ki je spal v sobi tega ni slišal. Komaj pa sem par ur spal, so že prišli orožniki, ki so vse preuknili o sobi in so končno našli tudi to skrivališče pod podom, čeprav je bila nad njim postavljena težka omara, s katero sem se zelo mučil, da sem jo od. maknil in zopet nazaj postavil. Vstal je namreč mlinar zjutraj za rano še precej pred solničnim vzhodom. Našel je odprta vrata pogrešil je moko, našel pa je tudi v anegu razločno sled, ki ga je pripeljala k naši hiši. Pripeljal je orožnike in tatvina je bila razkrita. Gospodje več nistem bil vdeležen, prošim za milostno sodbo.« Ker pa se sodniki niso mogli uveriti, da bi se oče ne prebudil, ko je sin odmakel težko omaro, dvigal deske iz tal in metal težke žaklje v jamo in zopet zadelaval je bil ob. sojen tudi Janez starejši radi prikrivanja na 7 mesecev, Janez mlajši pa z ozirom na priznanje na 4 mesece težke ječe.

— Skesan uzmovč. Na policiji se je zglasil večeraj čevljarški pomočnik Fran Toni ki je v St. Vidu v Skofovih zavodih ukradel nekemu delavcu uro z verižico in 150 Din. Na policiji je rekel, da nima služ. be in da ga naj kar preživijo v zaporu. Po. licija je »pobožni« čevljarjevi želji ugodila.

— Policija ovdaba. Tekom zadnjih 24 ur so prispela sledeče ovadbe: radi tat. vine 2, cestnopolice, reda 3, pasjega kontu. maca 5, obrtnega reda 3, radi zglasevalnih predpisov 1, nedostojnega vedenja 1, pone. verbe 1 in izgrada 1.

— Tatvina. Neznani storilci so odnesli stavbeniku Albinu Tomen z Zrinkega ce. ste 200 komadov opeke, 20 komadov praz. nih cementnih vrc in eno 9 m dolgo kovl. nash cev v skupni vrednosti 705 Din.

— Najcenejše in najnovije obleke se dobe samo Selenburgova ulica št. 3 pri Gričar & Mejač.

— Hemeroidi in otečena jetra spravi zopet »Franz-Josefov« grenčica v normal. no stanje.

— Opozorjamo na današnji oglaš. tvrđ. ke A. Zibert.

— Popolno varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico r. z. s o. z., ki ima jako lepo novopreurejene prostore v Ljub. l. jani na Mestnem trgu št. 6. Opozorjamo na oglaš.

— Vremenska napoved. Jasno, bolj toplo, na Tirolskem in Solnograškem vi. harno.

— Tvrdba Jugoslovanske d. d. Georg Schicht, Zagreb, tovarna v Osijeku, znana tovarna pralnega mila z znakom »Jelena«, zgradija je poleg tovarne za pralno milo, še eno najmoderneje urejeno tovarno za iz. delovanje toaletnega mila in kosmetičnih sredstev. Ta tvrdba je v zvezi z Parfume. rijsko dr. z o. z. »Elida«. Dunaj in Paris ter izdeluje sedaj v Osijeku svetovno znana toaletna mila »Elida« in razna kosmetična sredstva za negovanje las in polti. Istotako izdeluje tvrdba Schicht v Osijeku kremo za zobe »Kalađont«, katere je že 38 let zna. na kot najboljši sredstvo za čiščenje zob. Toaletna mila »Elida« so odlične kakovosti izvrstno parfimirana in se jih lahko vzpre. di z najfinjšimi francoskimi izdelki. Vseled Fabrikacije toaletnih proizvodov »Elida« v Jugoslaviji, gg. trgovcem ni več potrebno uvaževati dragih inozemskih iz. delkov ter si lahko pritrhanijo visoke pre. vozne in carinske stroške. Gg. trgovci, ka. teri držijo v zalogi toali. mila »Elida« si pridobijo stalne in zadovoljne odjemalce, kajti kdor enkrat preizkusi »Elida« milo, ta ne kupi več drugega toaletnega mila. Cenj. občinstvu pa priporočamo, da pri na. kupu toaletnega mila strogo pazi na ime »Elida«, ter da zavrne vse manjvredne po. naredbe.

IZ CELJA.

— Osebné reklamacije za občinske vo. litve v mestu Celju sprejema tajnik kraj. org. JDS v Celju od sobote 2. t. m. dalje vsak dan razredne nedelje od 14. do 13. ure po. polodne v uredništvu »Nove Dob« v Stross. mayerjevi ulici.

— Pešizlet celjskega Sokolskega dru. štva na Dobru, kateri bi se imel vršiti mi. nulo nedeljo, odpadel je vsled dežja, se vrši jutri v nedeljo 3. avgusta po istem sporedu, kakor bi se imel vršiti minulo ne. deljo.

— Poroka. Danes v soboto se je po. ročil na Ponikvi ob juž. železnici na »Slo. mu« g. dr. iur. Ladislav Sajovic, ravnatelj podružnice zavarovalnice »Triglav« v Ljub. l. jani z gđ. Mirico Karlovšček, nečakinjo g. dr. Jos. Karlovška, dv. v Celju. Bilo sreč. no!

— Pri vožnji ponesrečil. Pepelnice Ivan iz Skofje vasi je 31. t. m. vozil zaganje na cesti od Nove cerkve proti Višnji vasi. Prev. rnil se mu je voz ter mu zlomil desno nogo. Prepeljali so težko poškodovanega v celjsko bolnico.

— Nogomet. Jutri v nedeljo ob priliki sportnega dneva se vrši ob 17. uri na »Gla. ziji« prijateljska nogometna tekma Sp. V. Rapid iz Maribora ter sportnih klubom »Cel. lje«.

— Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

IZ PTUJA.

— p. Orni v Ptuj, Bivši dolgoletni žu. pan mesta Ptuj, je po prevaru zginit in se je naselil v Gradcu. Može je bil med Slove. ni najboljše osovražena oseba! Ker je me. sto imelo avtonomijo, je bil Orni župan, šef politične oblasti in policije! Ni treba povdarjati, da je položaj izbraljal do skraj. nosti brezobzirni! Faktično pa je imel tu. di največjo zaslonbo pri deželnem odboru in pri namestniku grofu Claryu v Gradcu! Ker je bil namestnik grofa protekcijsko na. sproti Orni težko razumeti, se je ta tako tolmacha, da je Orni grofu namestniku posojeval denar. Dolgo let je tical Orni v Gradcu; v Ptuj ni prišel, če tudi še ima tu nepremičnine. Pred kratkim pa se je prika. zal v Ptuj! Ako je računati, da smo Slo. venci pozabili njegove šikane in preganja. nje, njegove denunciacije pred umrlim ce. sarjem, njegove predrzne, Srbe zaničujoče govore pred odhajajočimi vojaškimi oddeli. ki itd. se je zmotil! To se ni pozabilo, ker se ne da! Ne odpuštimo mu nikoli, ker mu ne moremo odpušiti! Naj tam ostane, kjer si je izbral pribežališče! Ali je samo slu. čaj, da se je Orni, pojavil, ko je prišla na krmilo klerikalna vlada?

— p. Mesto precej zanima upeljava elek. trične razsvetljave. Govori se, da je gotovo, da bo Faleška družba še to leto na svoje stroške napravila vod od Maribora do Ptu. ja. Vendar mestni urad, ali občinski zastop. ne da o tem nobenega poročila v javnosti! To je zaveda, o kateri bi moralo biti pre. bivaletvo do dobrega informirano! Saj hišni posestniki bi radi vedeli, če je treba pričeti s pripravi za upeljava elektrike v hiše, ali se lahko še čaka! Ali so podani slu. vrozki, da se star obnavljava tajno? Pa se naj povedo!

— p. Občinski odbor ima svoje seje. Na vsaki seji se vendar obnavljavao stvari, o katerih bi se moralo tudi prebivalstvo pod. učiti. Pa v nobenem časniku ni najti poro. čila o sejah, kakor se najde o Celju in Ma. riboru! Naj občinski odbor upošteva željo prebivalstva in objavlja vsaj kratka poro. čila o svojem delovanju! Tako bomo izve. deli pravočasno nove davke in visokost na. j.

Ljubavna tragedija v Medvodah.

Medvode, dne 1. avgusta

Danes se je odigrala tu ljubavna tra. gedia, ki je zahtevala dvoje mladih člo. vevskih življenj. Komaj dobrih 15 minut od kolodvorske postaje so našli trupel nekega mladeniča in neke devojke, zlekneli pod grmovjem. Trupli je našla okoli 18. neka de. kljica, ki je obvestila orožniško postajo.

Na lice mesta so takoj prispeli oro. žniki in postajo, osebe. Ugotovili so, da sta mrtveca leta 1900 v vasi Zbile pri Medvo. dah rojeni brezposelni mesarski pomočnik Fran Jenko in 24 letna bivša natakarka Frančiška Jegrišnik. Oba sta ležala skupaj, čez pas prevezana z belo vrvjo drug na drugega. Poleg njih so ležale štiri praz. ne steklenice izliza in steklenica piva, ki pa je bila do polovice napolnjena z octo. vo kislino. Jenko in Jegrišnikova sta šla to. roj prostovoljno v smrt, kar sledi tudi iz pisma, ki so ga našli pri njih. Pismo se glasi: — »Vsem prijateljem in prijateljicam! Umrla vsa čista in nedolžna. Ne štejte nam najine smrti v zlo! — Fran in Fanika.« —

Orožniki, ki so ugotovili dejanski stan. so takoj ukrenili, da sta se trupli prepeljali v mrtvašnico v Presko.

Dodatno nam o dogodku še poročajo: Fran Jenko se je učil pri mesarju in go. stilničarju Josipu Jesihu za mesarja. Pred 14 dnevi se je izučil svoje obrti, bil pa je v ponedeljek 28. julija nenadoma odpuščen iz službe. Frančiška Jegrišnikova je istota. ko službovala pri Jesihu in je bila pred tre. mi meseci tudi odpuščena. Med obema mla. dima človekoma se je razvilo ljubavno raz. merje, ki tudi ni prenehalo ko je bila Je. grišnikova odpuščena. Jegrišnikova je kas. neje dobila službo v trgovini Ant. Marjaši. ča. Bila pa je pred dnevi tudi odpuščena in tako sta bila oba nesrečna človeka brez službe. To ju je očitvidno naglano v obup in sklenila sta, da gresta prostovoljno v smrt. Svojo namero sta res izvršila.

Pokojava Frančiška Jegrišnik je bila do. ma iz St. Pavla pri Prebrodu, okraj Celje. Bila je mirno in počteno dekle, ter vestna v službi. Tudi Jenko je bil marljiv fant ter splošno priljubljen v Medvodah. Pokojnik je bil tudi član Sokola. Smrt obeh mladih ljudi je povzročila v Medvodah globoko so. čutje. Samomor sta izvršila v noči od 31. na 1. avgusta.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, stara mati, tašča, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Windischer roj. Zebre

po daljšem trpljenju, danes ob 12. ponoči, v 77. letu starosti, previdena s vs. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši v nedeljo, dne 3. avgusta ob 3. popoldne iz dež. bolnice k Sv. Križu. — Sv. maše zadušnice se bodo brale pri sv. Jakobu v Ljubljani in v farni cerkvi v Kranju.

Kranj-Ljubljana, dne 2. avgusta 1924.

Fani Ahlin roj. Windischer, hči. — Antonija Lotrič roj. Zebre' sestra. — Jakob Zebre, nadučitelj, brat. — Josip Ahlin, davč. na up. zet. — Jernej Lotrič, svak. — Josip Ahlin, pom. kapetan, Vera. Stanko, Bogdan Ahlin, vnuki. 4956

Gospodarstvo.

Gospodarske prilike in naš naraščaj.

Ločna je pripovedka o rokodelcu, ki je ves dan brezskrbno krožil vesele popevke in živel zadovoljno od tega, kar je sproti zaslužil, postal pa zamišljen in so ga uklenile skrbi takoj, ko je dobil od bogatstva v dar lepo svoto rumenjakov. Premoženje dela dandanes stalne skrbi. Tisti idilični časi, ko so premožni ljudje od polletja do polletja mirnodušno čakali, da zapadejo obresti in kuponi od prihrankov in naložb, so nehali med vojsko in po vojski, ko so začeli časi hitrega izpreminjanja vrednosti denarja in vrednostnih papirjev. Na tla so zgrmili za vojske in po vojski stebri stare imovine. Novce najtrdnjših držav je prišel ob vrednost. Rentniki, ki so mislili, da prežive svoje življenje do konca od svoje lastnine, so v kratki dobi prišli iz blagostanja v skrb in pomikanje. Kdor ni bil sam dosti spreten ali je predolgo zaupal lažem in napotkom od takih avtoritativnih mest, katerim je bil od mladosti navajen verovati, skratka, kdor je bil predolgo pošten in se držal ravne poti postav, je v gospodarskem meteu z izgubo premoženja plačal svojo vero in svoje poštenje. Poučenost prebivalstva v denarnih in finančnih stvarih je bila v predvojnem času zelo majhna. Kdo se je briga za borzo in njene tajne, koliko od stare garde jih je bilo, ki so bili domači v tečajih denarnega trga. Vojska in trde izgube so izničile svet. Novi rod je ves drugačen, od detinskih nog že govori najraje o cenah in brblja o kurzijah, o dobri in slabi valuti. Ne prihaja mu do zavesti v pokvarjenem okolišju povojne dobe, da je le tisto pravo, kar si s poštenim delom zasluži. Svet se je odtujil idealnim interesom in nesimpatičen materializem si že osvaja srca mladine, ki dobiva še vrhutega le redko in izjemoma pravo vzgojo, da je treba delati, štediti in spoštovati denar. Kakor si gospodarsko življenje stavlja za cilj izčiščenje gospodarskih spak in potvorov ter stremi za normaliziranjem, tako bo treba tudi v intelektualnem in moralnem pogledu še dosti truda, da pridemo do izčiščenja duš in očiščenja nazorov potom vzgoje v rodbini, v šoli, v družbi, v cerkvi, v novinah in čitvi.

Preveč je prišlo po vojski do veljave nagnenja do lahkega življenja, želja po praznih zabavah in veselju, vse premalo se vceplja mladini veselje do dela in zavest o resnosti življenja. Ako mladina v zgodnjih letih začne z uživanjem iz polne kipe, kakšna nasičenost bo v takem rodu, ko pride recimo samo v trideseto leto. To jih bode gola naveličanost, blaznost, prezgodnja ostarelost, žive razvaline bodo v družbi. Vzgoji mladine posvečati treba vse večjo in resnejšo skrb, vzgoja je dandanes premehka in premalo praktična. V malem narodu, kakor smo Slovenci, je resna in temeljita vzgoja prav posebno potrebna. Izločena naraščaja dobivamo mnogo. V dobah gospodarskih kriz, ko začne štednja pri oseboju in začne presti trda za službe, prihaja prav posebno do izraza, koliko mladih ljudi imamo, ki po kažejo čedna izpričevala. Žal so ta izprečesto le formalna svedočba o izobrazbi in znanju, resničkoma znanja in temeljiteje izobrazbe je na žalost malo. V praksi se to vidi pogosto pri absolventih splošnih zavodov, posebno pa pri raznih strokovnih kurzovih. V tem pogledu je storjenega dosti greha na mladini. Hitro pečen ni niti kruh dober in rekordno kratki tečaji, kjer se zbirajo učenci in učenke s pisano predizobrazbo, ne morejo dati zadovoljivih

uspehov. Ni dobro stavljati v svet proletariata s strokovno izobrazbo ali minute.

Slovenci slovim v naši državi kot oni, pri katerih je največ povprečne izobrazbe. V svoji lepi, a mali in agrarni deželici, ki ima tudi v trgovini in obrtnosti vedno težje prilike in vedno več težav, kmalu ne bo mesta dovolj za vse, kar bo prišlo iz raznih šol, splošnih in strokovnih. Mogli in morali bomo eksportirati tudi duševno blago. V tem za prilike v naši državi ne vidimo nesreče, če se tudi izobrazenci enkrat otresemo naivnega domotožja. V tem zalaganju drugih krajev, katere treba še kulturno in gospodarsko dvigniti, z inteligenco splošne in strokovne izobrazbe vidimo važno poslanstvo v novi prostorni domovini. Samo ti duševni kolonisti morajo biti kvaliteta, imeti morajo v sebi potezo, kakor pravi Herman Celjski, potem bodo pravi element, sposobni, da prekvapi in vzdigne druge. Šola, ki jo dajemo svojemu podmladku v Sloveniji, mora biti za to v stanju, da daje dovršeno in zaokroženo izobrazbo. V praktičnem življenju se na žalost že jasno kaže, kako slabo je pri nas z znanjem jezikov. Učenju tujih jezikov treba posvetiti vse drugo pozornost nego sedaj. Premalo nas je, da bi zadoščalo znanje materinščine. Zahteve žive prakse so neizprosne. V kupčijski praksi, ki ima posle izven sence milega domačega zvonika, moraš znati jezike svojih sosedov, ne samo lomiti jih za silo. Za to si lahko še najboljši narodnjak. V naši domovini je v resnici obilno tujcev v dobrih službah. Večkrat čujemo klic, da jih treba odstraniti in nadomestiti z domačini. Na sebi upravičena zahteva, ali domačin kot nadomestnik ni dovolj, imeti mora kvalitete za taka mesta. To stran narodne emancipacije bomo dosegli samo, ako posvetimo izobrazbi svoje mladine glede splošne, jezikovne in strokovne izobrazbe vse drugo pozornost. Pogledimo samo malo v Avstrijo ali Italijo, kako je tam z izobrazbo strokovnega osebja. Poznamo podjetje z mladimi nameščenci, ki ob skromni plači, točno korespondirajo v treh jezikih. Pri nas gre že z nemščino, katere se mnogo rabi v podjetjih z večjimi posli, silno trdo in hrpavo. Razmere gredo na slabše. Če bo tako, bomo za nekaj let morali iskati v tujini strojepisk za nemške diktate. Sila bo kola lomila. Podjetnik išče osebja, ki je porabno, ne pa da se ž njim še ubija za pravopis.

Trgovci in obrtniki, ki imajo sposobnost, da le malo dalj vidijo, so prav tako prepričani da je trgovski in obrtni naraščaj premalo izobražen — strokovno in splošno. Braniti se moramo načelu, da so za trgovino in rokodelstvo tudi pobiranci dobri dovolj. Kam bomo sicer prišli, kako bomo vzdržali pritisk tuje konkurence? Nebotični carini tudi ne moremo trajno zagovarjati, zakaj carine ne smejo služiti nazadovanju, lenosti in komodnosti. Podpirati morajo gospodarski napredek, ne pa ga ovirati in zadrževati. Glede trgovskega in obrtnega podmladka moramo uveljaviti neizprosno načelo, da sme za trgovskega in obrtnega vajenca le mladenič dovoljne splošne izobrazbe, zakaj vzgajati si moramo ne težake in dinnarje, marveč kvalitetne pomočnike, ki bodo resnični sotrudniki gospodarja. Inače bomo hitro ob svojo lepo organizirano trgovino in obrt.

Ko to pišemo, nas vodi res dober namen, ne ujedljiva kritika. Vsenaokolo smo obdani od tujih narodov z visoko kulturo, od sosedov, ki producirajo mnogo splošne in strokovne inteligence,

ki se v težkih življenjskih prilikah skrbno pripravljajo za življenjski boj. Tem ne bomo dorasli, če zanemarjamo svojo mladino. Za fejaštvo in tebarstvo niso časi in prilike, v katerih živimo v Sloveniji. Odpomoč ne bo težka ob znani nadarjenosti našega naroda. Le jemati od nje ne zamudimo!

M. S.

Dr. Konrad Vodušek.

Ljubljanska borza in prve jugoslovenske lesne usance.

Kakor se čuje zlasti v zadnjem času, se ima tik pred letošnjim ljubljanskim velesejem otvoriti ljubljanska borza. Je to na vsak način in v vsakem oziru vreden dogodek za naše gospodarsko delovanje, za napredek našega slovenskega mladega, toda zdravega gospodarstva. Lahko bi dostavili, da je otvoritev ljubljanske borze nekako mejnik ali časovna meja med preteklostjo našega slovenskega gospodarstva, ki je bilo še nedavno — kakor mi Slovenci v obče — okovano v prisiljene znanje višje ozirne in koristi in njim vsem prilagojene, gospodarsko nas Slovence pritiskajoče avstrijske predpise. Kajti nihče ne more dvomiti o tem, da je Avstrija v svojem nemško-centralističnem duhu in konceptu pritiskala nas Slovence ne samo v političnem oziru, pač pa tudi v gospodarskem delu in razmahu, v kolikor se vsprlo domlantanega nemškega, sploh tujega elementa med nami, bodisi v podobni tuje veleladstrij, bodisi v obsegu obširnih latifundij znanih kranjskih Erger-Bergerjev itd. sploh da in more govoriti o slovenskem našem domačem gospodarstvu.

Baš v tem oziru se je ob zgodovinskem prevratu l. 1918 in njegovem za nas odločilnem koncu, namreč z rojstvom naše skupne jugoslovenske države, tudi na gospodarskem našem polju vzbudilo novo življenje, vzbudil nov duh, ki naj prešine do sedanjosti pritlikavost in prežene vse one sovrane ali pa vsaj tuje in tekoni zaslužnje, njih stoletij v našo deželo priromane in ondi prirasle gospodarske elemente. Naj danes vsa ta zgodovinska za nas Slovence tragična, pa pretekle dejstva le omenimo! Mi namreč naš namen prelivati te čede tudi briske solze, nad ogromnimi posestmi, ki jih ima in še danes držijo tuja roka, iz katere pada našemu domačemu ljudstvu za počete, ne delo le zaslužek in prav nikakoli milost več kakor je bilo včasih. Tudi je ta razvoj agrarnega, veleposelstniškega vprašanja za nas še nerešeno vprašanje, katerega brez noč ni moč rešiti, ki pa je nastalo v trenutku zgodovinskega prevrata in se boče v prvi povratni dobi ali pa še pozneje rešilo na pravilni način gospodarske, na vsak način več ali manj agrarno-socialne ureditve, če že ne izenačbe.

Te misli so se nam danes vrinile v uvod kratkih vrtic, s katerimi hočemo pozdraviti dejstvo, da se je za našo lesno produkcijo in trgovino napravil velik in lep korak v njenih razvojih. Usance pa lesno našo produkcijo in trgovino namreč ponudijo vsaj po našem skromnem mnenju gospodarski reglement, natančno ureditev pa skoro najvažnejši pridelek naše slovenske zemlje, za les in njegove izdelke, ki prinaša naši zemlji in našim ljudem dober in stalen zaslužek. Saj je znano, da v Sloveniji živi ena četrtina vsega prebivalstva od lesa, njegove produkcije, industrije in trgovine.

Zanimivo je dandanes povdariti, da se je prišel oziroma ideja glede nujnosti in potrebe lastnih lesnih usanc še davno pojavila in okrepila med našimi lesnimi gospodarji. Ugibalo se je mnogo in pač še večkrat kar na pol sklenilo ustvariti za obdelavo večji del v tujino prodajana lesa enotni red in temelji, ki bi vse to obširno delo zelo olajšala, zajedno pa tudi vpsos, bila naše blago, naše lesne ogromne in zdrave množine za tuj trg, kjer kakor je naravno nastopa vsestranska tuja konkurenca, zlasti tudi s slabejšim, pa boljše in lepše obdelanim blagom. Ostalo pa je vedno, ne pri sklepanju in uganjanju, ki je znan baš slovenski greh. In tako se je zgodilo, da smo v popravni dobi, katero se marsikdaj imenuje zlato doba naših lesnih trgovcev, ostali in delali in prodajali brez notranjega reda, brez blagovnega in produkcijskega reda, ki je tujim kupcem mnogo koristil, med našim lesnim trgovstvom pa sprožil marsikake difference, tuge, pre-

pire in pravde, sčimur se je brskalo le v preteklosti, premalo in preslabo za mislilo na sedanost in še bolj seveda na prihodnost.

Te in še druge iskušnje so brezdvomno mnogo pripomogle, da se je od gori omenjenega uganjanja itd. končno prestopilo k dejanju. In tu je ideja naše lastne borze v Sloveniji, oziroma v Ljubljani vplivala kot glavni agens, kot krepko bodril k začetku pozitivnega dela.

In kakor se je vključ vsemu ugovarjanju od različnih strani v Sloveniji in izven nje misel ljubljanske borze vendarle krepila in »oživljavljala«, se danes ne smemo odreči niti upanju na priliko otvoritev tuje valutne in devizne borze. Saj se na odločilnih mestih zagotavlja, da Ljubljana dobi čimprej tudi svojo valuto in devizno borzo. V vsem tem pričakovanju pa se je pričelo ob pravem času s litičnim in potrebnem opremljenjem se dovoljene blagovne borze za vse važne panoge.

Danes pa se vsa pripravljajna borzna dela blizajo že svojemu vrhuncu. Kakor nas to gospodarsko dejstvo v vsi resnici veseli, tako naj pri tej priliki izrazimo svojo trdno upanje, da postane ta zgradba nove gospodarske institucije nov dokaz o slovenski sposobnosti, energiji in moči, katerih lastnostji vključ vsem političnim hojmatijam in težavam v prvih samostojnih časih, mi Slovenci vendarle nismo izgubili. In kakor se zlasti v zadnjem času gospodarsko delo v naši državi vedno bolj naglašuje, urejuje in množi, tako bomo mi do sedaj »ubog« Slovenci v otvoritvi in krepko se razširjajočo ljubljansko borzo dokazali svoji domovini in »časoma širšemu svetu, da resno in stvarno presojava svoj gospodarski položaj, da pa tudi umemo ustvarjati pravilno predpogoje gospodarskega svojega razvoja, ki mora in mora ven iz svojih ozkih spon na široko podlago lastnogospodarskega ustvarjanja in delovanja. V tem smislu in pravcu ki je, to npr. mo, skupen vsem našim političnim in ekonomskim delom ali — drobno razcepljenim strankam, želimo ljubljanski naši borzi ves procvit in napredek.

S to splošno željo pa naj združimo tudi svoj in vseh slovenskih gospodarjev iskreno zahtevalo Dr. Plessu, tajniku Trgobrtne zbornice in Ljubljani, borznemu senzalu Cvenkeljnu in sploh vsem, ki so pri tolikratnih anketah, zborovanjih itd. brez oziroma na trud in razne žrtve z vsem svojim znanjem in pomagali in pripomogli vstvariti našo slovensko borzo in slovenske lesne usance, ki naj bodo prvi in najprimernejši okrasek te naše gospodarske institucije

—g Novosadska blagovna borza 1. avg. Na produkti borzi notirajo: Pšenica nova 375—380, koruza 280; oves 300—310, moka baza 500—600—605, 500—595. Na borzi je bila uradna notacija za moko baza 500—600—610, dočim je faktična cena v svobodnem prometu še nadalje 540—550. Celokupni promet 57 vag. Tendence mlačna.

—g Za iztočni semenj v Lvovu. V Lvovu se vrši od 5. do 15. septembra iztočni semenj, kjer so udeležene, s svojimi stalnimi paviljoni skoro vse države iztočne in zapadne Evrope. Savska Banka v Beogradu (Knežje Ljubice 7.) ima kot zastopnica sejma za našo državo na sejm poseben paviljon. Interesenti, ki želijo razstaviti svoje proizvode, naj prijavijo to banki do 5. tm., vzorce pa lahko pošljejo do 10. tm. Navešti je cene za blago franko Beograd.

—g Ilustrovani pregled privrednih in kulturnih institucij u kraljevini SHS. Izdan je »Kluba Jugoslovenskih Pomoraca« u Zagrebu. Preporučeno po ministarstvu trgovine i industrije otp. br. V. No. 1151. Pod tim naslovom izlazi doskora iz štampe poznati ilustrovani album koji će u slici i riječima sa tekstom i na francuskom jeziku prikazati domaćem i stranem svijetu naše privredne i kulturne ustanove, pada na taj način. Kako u našoj državi tako i u inostranstvu služi njihovim interesima što širrom i bpešnjom propagandom. Ovo zamašno djelo koje će obasizati preko 500 stranica velikog kvart formata sa preko 1000 originalnih fotografiskih snimaka iz svih industrijsko-trgovackih predjela naše domovine, bogato je i luksuzno opremljeno, a stoji u pretplati Din 250. Naručuje se jedino kod »Privredna knjižara« Zagreb, pretinac 296. Pošto se knjiga nakon objelodanjenja neće prodavati, jer se štampa samo do 30. avgusta subskribirani broj primeraka, to preporučamo naročito svim privrednicima, da si pretplatom osiguraju ovo korisno djelo.

—g Živinski semenj v Sarajevu. V Sarajevu se vrši dne 21., 22. in 23. septembra t. l. velik letni semenj za žirno, žirinske proizvode in sirovine.

—g Francoska vlada je otvorila francoska pristanišča za vse nemške ladje. Ukrep stopi v veljavo s septembrom.

—g Tečaj 7% drž. posojila. Ministrstvo za notranja dela objavlja, daso imele obveznice 7% državnega posojila iz leta 1921 in državne obveznice o vojni škodi naslednje tečaje: 6. junija 1924: vojna škoda 145.50—147 Din, državno posojilo 66.25—66.50 Din; 13. junija t. l.: vojna škoda 143.50—144 Din, državno posojilo 66.50—67 Din; 20. junija t. l.: vojna škoda 140—141 Din, državno posojilo 66.50 Din.

Drobiž.

• Nesreča na švicarskih pftaninah. Iz Cermatta poročajo, da sta padla s Matterhorna dr. Braun in njegova žena, mladoporočena z Dunaja ter se ubila. Napravila sta partijo brez voditelja.

• Maratonski zmagovalac A. Stenroos. Povodom vrnitve Albina Stenroosa, zmagovalca v maratonskem teku, je finski narod priredil svojemu narodnemu junaku velike ovacije. Listi podajajo o njegovi lahkosletski karjeri tale poročila: Stenroos je sedaj star 37 let, za njegov kolosalen uspeh je precej visoka starost. Stenroos se je pred 15 leti športno udeležoval in je dosegel prve uspehe na olimpijadi v Stockholmu leta 1912. Pri teku na 10.000 m je prišel kot tretji na cilj. Naslednja leta je poskusil srednje proge. Nato je par let počival in sele lanske leto se je zopet posvetil resnemu treningu. V izbirnih tekmovalnih za pariško olimpijado je bil poleg Kohlenmaierja in Kyröna določen za tekmovalca. Sicer sta bila up in nada Finske prva dva, saj je Stenroos s svojimi uspehi staljal za njima. V Parizu pa sta prva dva odpovedala in zmagal je nepričakovano Stenroos. V privatnem pokliu je Stenroos pripravljen delavec.

• Pouk za zakonce pri starih Egiptčanin. Angleški egiptolog Sir Budge proučava zakonsko življenje in zakonsko veselje pri starih Egiptčanin. Njegove publikacije kažejo, da je bilo to v starem Egiptu, pred približno 5000 leti, precej tako, kakor je dandanašnji. Neki učitelj z imenom Ptah, pet je pisal okoli l. 4000 pr. Kristom: Ako si pameten in hočeš srečno živeti, oženi se! Ljubi svojo ženo v svoji hiši iz vse svoje duše in na pravi način. Polni ji železode, oblači njen hrbet, mašilo in olje sta sredstvo za njeno ude. Skrbi za to, da bo njeno srce veselo, dokler živi! Drugi učitelj z imenom Ani daje zakoncu nastopne svete: Ne skušaj priversti v hišo tvoje gospodinje, ako je popolna v svojem poslu poročena ženo. Ani svari može pred vdovami in ker je poznal tudi učinek alkohola, pravi: ne stori ničesar, ako si pil preveč piva, kajti utegne se ti zgoditi, da boš govoril dvomne besede, ne da bi se tega prav zavedal.

• Pegaz pod jarmom. Znano je, da je moral Balzac svoje veličastne opise francoske družbe za julijskega kraljevstva pod kruto neizprosni upnikov napisati v prenaporni naglici. Ta ščuvani proletarec pa, res je končno prišel do mehaničnega pojmovanja umetniškega ustvarjanja, ki se zdi neznanim, na »poljub muze« verujočim dušam profano. Balzac se je zadnje čase svojega življenja skušal uveljaviti na odru; vendar se mu to ni posrečilo. Od njegovih mojstevskih del je bilo eno »Bantira« prepovedano. »Mercatet« so mu vsa pariška gledališka ravateljstva zavrnila za deset let. Tretje delo je v »Odeonu« propadlo, četrt je na nekem manjšem odru ostalo neopazeno. Proti koncu svojega življenja pa se je sklenil, ni Balzac z vso odločnostjo posvetiti dramatik, in sicer z vidnim namenom, da bi prisluzil preje in več denarja. Nekaj mesecev pred svojo smrtjo je pisal prijatelju Laurent-Jeanu: »Prihodno pomlad bom bil val v Parizu in deloval kot član društva dramskih avtorjev. Zakaj v dolgih dneh svojega lečenja sem našel malo gledališko Kalifornijo za izkoriščanje... Pomislil! En prizor da v letu 365 prizorov, to je deset dram. Ako jih pet propade in ako imajo tri le sreden uspeh, ostaneta končno, še dve, ki bi imele lahko lep uspeh. Naprej! Pogum! Samo odzdravljaj moram, da se z dobrim blagom smelo vkrcam na dramski galje.« Balzac tega načrta ni mogel uresničiti, kakaj kmalu je pristal ob bregu, kjer ni treba nobenih galej več.

Fedor Ljubov:

Zveri.

(Dalje.)

Petropavlovski trdnjava... In naenkrat sem se zopet spomnil Tatjane. Fedor Ivanovič, ki sem ga iskal tu, je bil priredil opero za carski oder in Tatjana je spravila v naslovni vlogi petrogradsko občinstvo do nepopisnega navdušenja... Fedora Umberto Giordani po igrokazu Victoriena Sardou... Petropavlovski trdnjava... ki je bila zdaj boljševiski maščevalni tabo... tu sem iskal Fedora Ivanoviča... Zakaj nje ga tu?... Kdo pa je bil takrat Loris Ipanov... kdo je bil Tatjanin partner na carskem odru, ki je na vekomaj izginil v kletih Petropavlovski trdnjave pod ledenimi valovi Neve? Zakaj?

Ker ga je njegova ljubica dolžila nihilizma in ker je bila Petropavlovski trdnjava beneška svinčena streha strmoglavljenege carizma. Tako sem fantaziral v bedénju tja v en dan. Tako sem buljil tja v Nevo in potem zopet v Petropavlovsko trdnjavo.

Koraki... iz neskončnih dav... Koraki, ki so se navzlic vsemu vračali, celo iz Petropavlovski trdnjave. Vojak je stal pred mano.

Nobenega Fedora Ivanoviča ni tu, je dejal. Poberi se od tod.

Niti salutiral ni, kakor sem se spominjal, da so delali vojniki ob času carizma v Petrogradu vedno, temveč je pljunil zaničljivo predme.

Saj ni slutil, da me je uvrstil Vakaralovskij med rdeče gardiste in da nisem bil več v tretji kategoriji duševnih delavcev.

Toda opazil sem, kako pazljivo je premeril moje roke, izdajalske pianistove roke, in tako mi je bilo jasno, za koga me je smatral.

Ves božji dan sem blodil brez cilja po mestu. To in ono mi je prišlo na misel. Lokal, v katerem je bival v daljnih srečnih časih Fedor Ivanovič, ta in ona družina, s katero je bil prijatelj ali kjer je bival kot gost. Menda sem bil čisto pozabil, da ta boljševiski Petrograd ni bil več mesto prošlosti. Kratko hočem povedati. Vsi moji takratni potzkusi najti Fedora Ivanoviča, so bili seveda zaman... in tako sem stal naenkrat, kakor da me je gnala sama usoda tja, in če sem se prav zavedal, proti moji nameri ob času, ko je legla noč nad Nevo, pred hišo na Litejnem prospektu št. 108.

Bilo je novo in elegantno poslopje, v katerem je bilo nekoč, kakor mi je narokoval moj spontani spomin, bančni

zavod, v čigar prvem in drugem nadstropju so stanovali bankirji.

Res je, sem si mislil... tu je vendar stanoval Nathan Abramovskij. Če se ne motim, je bil Nemec in je na ta način rusificiral svoje ime.

Tu naj bi torej stanovala zdaj Veličko. Odkrito rečeno, nisem si mogel prav predstavljati te ženske in vendar sem čutil instinktiven odpor proti nji.

Ker je bilo poletje, so bila okna v prvem nadstropju te hiše odprta in zvoki balajake so mi zveneli naproti.

Temu se sicer nisem čutil, zakaj Tatjane Bagove si sploh nisem mogel misliti brez muzike.

Ker so bila večna vrata na stečaj odprta in ker so se mi zdeli spodnji prostori, ki so bili zaznamenjvalno sijajno razsvetljeni, kakor izpraznjeni, sem odšel po stopnjicah navzgor.

Ne da bi me kdo vprašal, kaj želim ali da bi mi bil zastavil pot, sem vstopil v prostorno sobo, ki je bila menda nekoč salon nekega bogataša.

Vsaj sklepam sem tako po čudovitih stenskih slikah, predstavljajočih Abundantio, ki so posnemale slog Guido Renija v rimski »Palazzo Rospiigliosi«, in po meter visokih kristalnih zrcalnih, ki so bili vdelani v stene.

Tudi dragoceno pohištvo in pristne preproge so bile še tu. Toda prvo so

bile že demolirale grobe roke, preproge pa raztrgale in zamazale prav take roke.

Temu se sicer nisem prav nič čudil. Tatjana Bagova mi je bila ob Fontanki zakicala, da bivajo tu rdeči gardisti in da je vsega v izobilju.

Se vedno sem dvomil, ali naj opozorim mase s hrkanjem, kašljanjem, trkanjem, klci ali s kakim drugim šumom, ali ne! Ko so se odprla vrata salona in je stopila čez prag našupana in najlepotična matrona... tako blizu petdesetih let... ki me je pri tisti priči spominjala z vsem svojim vedenjem lastnične javne hiše na Moikil

Naravno, da mi je sililo na jezik vprašanje: Ali si ti Veličko?

Nisem pa še izgovoril teh besed, ko me je precej sumljiva prikazen nagovorila:

Kaj pa hočeš tu, saj vendar nisi...

Ni izgovorila te besede. Pogoitnila jo je.

Jaz pa sem vprašal docela nedolžno:

Kje pa sem pravzaprav?

Stara se je zarežala.

Preizkuševalnica je tu, je dejala suhoparno. Poprej so jo nazivali drugače. Zjaj pa...?

Zjaj pa, sem ponovil.

Obotavljala se je. Če bi vedela... da se... Pa vse eno... Zjaj se imenuje:

Poskusni dom za komunistično ženo.

Vedel sem dovolj. Zato sem šel naravnost k cilju.

Ali je Tatjana Vasiljevna tu? sem vprašal. Potem sem še pripomnil v isti sapi:

Ti si torej Veličko.

Jaz sem le številka, se je zasmejala... 756... V Petrogradu so ustanovili mnogo takih poskusnih domov... O kateri Tatjani Vasiljevni pa govoriš? Tu je šestnajst Tatjan, med njimi kar štiri Vasiljeve...

Če hočeš torej, da ti postrežem...

Davil sem se.

Ime velike umetnice ni hotelo tu z mojih usten. Ker pa sem moral na vsak način doseči svoj cilj, sem končno zajecljal:

Bagova...

Informirati se hočem, če je prosta in da-li ni ta hip zaposlena. Po tem ti sporočim.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Povodom veleseljma

bo izhajal

„Slovenski Narod“

v pomnoženih nakladi in večjem obsegu, na kar prijazno opozarjamo gg. trgovce, obrtnike, gostilničarje itd. itd.

To in ono.

Parada 200 vojnih ladij.

Pozdravljen od gromenja topov in navdušenih vsklikov močta skoraj dvesto vojnih ladij, je prošlo nedeljo angleški kralj imel parado svoje vojne mornarice v Spitheadu.

Sele dugič, odkar vlada, se je vršila ta parada in udeležili so se je vsi angleški ministri, delegati mednarodne konferenca v Londonu, mnogo angleških parlamentarcev in posetnikov iz Amerike.

Vkljub temu, da je bilo oblačno, je bila vija (review), nekaj krasnega in veličastnega. Vrsta ladij se je raztezala na deset paradi, ali kakor jo imenujejo Angleži, re. milij daleč in ravno tako daleč je stala ne, pregledna množica gledalcev na obrežju in gričih v okolici in opazovala brodovje.

2000 kraljevih gostov je prišlo s posebnimi vlaki, 4000 zasebnih gostov je bilo porazdeljenih na ladjah v Spitheadu. Pa se je tudi splašalo pogledati ta prizor. Že ena vojna ladija v gali s svojimi nebrojnimi zastavicami je nekaj lepega, človek si lahko predstavlja utis, če jih je dvesto. Pogled na te jeklene velike in plapolajoče zastave vseh barv pod sivim nebom je bil nepopoln lep.

Dopolodne je bilo vsaki drugi ladij dovoljeno, da se približa brodovju in si ga ogleda. Med navzočimi vojnimi ladjami so bile vse vrste ladij britanske mornarice od dreadnoughta pa do najnovejših podmornic, ce, tudi ladje take vrste, ki jih občinstvo še nikoli ni videlo, na primer Argus in Hermes, ladje ki imajo dvajset aeroplanov v sebi in na krovu pristajališče zanje, potem motorne ladje »C. M. B.« (coastal motor boats), za obrambo obrežja, ki vozijo naglo kot ekspresni vlak.

Ob eni popoldne je bilo že vse pripravljeno za slavnost, ob dveh je kraljeva jahta s kraljem in dvorom na krovu zapustila pristajališče. Nad njo so leteli trije aeroplani kot zračna eskorta, za njo ladja z lordom admiralom. Ko se je ta kraljevska procesija pokazala pred brodovjem, je to začelo bruhati kraljevski pozdrav: 21 strelav z vsakega broda.

Za par minut je vse izginilo v dimu, bliskih in gromu. Ko se je dim razkld, je začela kraljeva jahta voziti mimo brodovja; najprvo si je kralj ogledal oklopnice in lahke križarke, potem pobralce min in podmornice. Slednjič se je jahta obrnila in vozila mimo torpednih rušilcev, aeroplanskih ladij in ostalih oklopnice.

Na vseh teh ladjah je stalo moštvo v dolgih modrih vrstah na krovu in ko se je kralj vozil mimo, so mu glasno nazdravljali in godba je igrala državno himno.

Ko je kralj končal parado brodovja, je prišla na vrsto mornarska avijatika, kar je bilo nekaj novega. Deset letelcih ladij je prišlo po zraku in ravni črti do kraljeve jahte. Letele so v krogu okoli nje in se v znak pozdrava druga za drugo spustile tako nizko, da so se za trenutek dotaknile valov.

Za njimi so prišli trije »muholovci« (flycatchers), vojni lovski avijoni, ki so spremljali jahto in se na najneverjetnejše načine prekloščali v zraku.

Potem pa je bilo brodovje spet prosto za obiskovalce, ki jih je prišlo na tisoče. Zvečer je bilo krasno razsvetljeno in žarometi so svetili na vse strani pozno v noč, med tem ko je ogromna množica z obrežja občudovala ta bujno lep prizor.

Teh dvesto vojnih ladij, ki so bile zbrane v Spitheadu, tvorijo prvo in drugo obrambeno linijo Velike Britanije, atlantske brodovje in rezervno brodovje. Od vseh teh se pa kuri samo ena oklopnica s premogom, vse ostale z oljem. Več teh ladij je igralo slavno vlogo v zadnji vojni, nekatere so se udeležile bitke pri Skagerraku.

Ena najzanimivejših med njimi je podmornica M.1, ki je 92 metrov dolga, ima 1950 ton, če je pod vodo, in je oborožena z velikanskim topom, ki lahko strelja, če se nahaja ladja šest metrov pod morjem; edini periskop in optika topa sta nad vodo.

ČE GRE ŽENA V KOPALIŠČE.

Djuka Sekč je zastopnik velike inozemske filmske tvrdice v Beogradu. Poročen je s hčerko bogatega trgovca iz Skoplja in njun zakon je srečen — to se pravi — je bil dosedaj. Nastopili so pasji dnevi, pristakala je huda vročina. In se je spomnila žena Djuka, da pojde v kopališče na morje. Ali Djuka je zaposlen, ostati mora v Beogradu.

»Le pojdi, draga dušica, je svetoval ženi. »Sicer bom težko živel mesec dni brez tebe.«

No, in je draga ženka odpotovala. Napolnila je kovčke z vso potrebno in nepotrebno prtljago, pred odhodom pa je še potolažila moža z besedami: »Ne bodi žalosten ljubček, ko se povrnem, se bova še bolj ljubila.«

Nato je Djuka ženo spremljal na kolodvor, potočil je par gorkih solz in žalostno je gledal za vlakom, ki mu je za mesec dni odpeljal vse njegovo veselje. Prve dni se nikakor ni mogel vživeti v nov položaj; hiša prazna, postelja neurejena itd. Hodil je res potrpeti okoli. Po par dneh pa je Djuka polagoma pozabil, da mu manjka žena. Nekaj večera, deseti dan po odhodu žene, je sedel Djuka v restavraciji in večerjal kot običajno sam. Nenadoma se je znašla njemu nasproti dražestna plavalaska. Vse ostale mize v restavraciji so bile že namreč zasedene, Djuka je molče večerjal, plavalaska tudi, vendar so jima pogledi uhalili eden k drugemu in pričela sta polagoma koketirati. Djuka je šele sedaj upravljal težko občutil, da mu »manjka« žena. Drugi dan sta se že lepo razgovarjala, tretji dan pa sta bila že popolnoma domača. Četrti dan sta se znašla v objemu in Djuka je pripeljal plavalasko na svoj dom, kjer je zavzela ženo mesto. Sosedje so se nekoliko čudili, od kje ta plavalaska, a Djuka je odgovorjal: »Moja sorodnica.«

Nekemu prefriganemu sostanovalcu pa lepa plavalaska sorodnica ni hotela iz glave in poslal je Djukini ženi brzojavko sledeč vsebine: »Pridite takoj, Djuka je obolen, zdravi ga vaša sorodnica.« Ko je presenečena ženica dobila v roke brzojavko, je zbrala svojo prtljago, pa hajdi nazaj v Beograd. Naslednjega dne je bila že v Beogradu. Rano v jutro je potrkala na vrata svojega stanovanja. Trka enkrat, dvakrat, trikrat... Nihče se ne odzove. Tedaj se je presenečena ženica razburila, silovito je pričela udarjati po vratih. »Kdor trka, se mu odpre« pravi sv. pismo in tudi razburjena ženi se odprla vrata. Pred njo je stal njen Djuka, oblečen v jutranjo toaleto in popolnoma zdrav, ali tam na postelji je ležala lepa plavalaska v polnem negleđu. Nekaj časa je stala ženica kot zamaknjena,

na to pa je skočila v moža in mu med srčovitimi vrisi izpraskala obraz. Kričala je tako, da so leteli stanovalci hiše skupaj. Nudil se jim je res lep prizor, žal, da je policija prekinila brezplačno predstavo in odvedla celo trojico na urad, kjer se je zadrževala polasnila. Sedaj namerava beogradska policija vse zakonske moze, čijih žene gredo v kopališča, staviti pod nadzorstvo.

ZGODOVINSKE SLIKE IZ ANGLEŠKEGA PARLAMENTA.

Angleški komunisti so izdali zadnje časopisno količino brošur in letakov, v katerih apodiktčno naglašajo dve trditvi: Da more prinesiti Angliji raj na zemlji edine socialne revolucije in da novi red ne more biti uveden parlamentarnim potom. Ker je parlament neprikladna oblika vladanja, ga je treba kompromitirati in osmešiti, da pridejo tako na njegovo mesto sovjet. Večina teh brošur priporoka komunistom, naj skušajo diskreditirati parlament, v kolikor so njegovi člani. V nekaterih slučajih so komunistični poslanci res poskusili osmešiti v oči javnosti angleško narodno skupščino, toda doživeli so navadno polom, kar dokazuje sledeča epizoda. Približno pred tremi leti je predstavil član angleškega parlamenta Will John svojim somišljenikom na javnem shodu rudarjev v Walesu angleški parlament z naslednjimi besedami: Tri četrtine bogatih landlordov pride v parlament po kosilu pijanih kakor batina. Nekateri ne morejo stati na nogah in se naslanjajo na sedeže. In ti ljudje svetujejo starim vojakom naj se izselijo, obnapa pa ugovarjajo zahtevi, naj država izplača nezaposlenim šiling za podporo ne-dorastlih dečev. Seveda je tak način agitacije vzbudil med poslanci strahovito ogorčenje in v parlamentu je bila predložena protestna interpelacija, ki je imela to posledico da je komunistični govornik končno priznal svojo zmožnost na račun temperamenta. Prekličem vse, kar sem izjavil in prostim slavno zbornico, naj mi oprostijo, tako je zaključil skesani Will John svoj govor.

Ta mala epizoda je obudila spomin na davno prošlost angleškega parlamenta. — Marsikaj zanimivega se je zgodilo v njegovi stari reprezentanci. Z ozirom na današnje razmere se je slika temeljito spremenila. Dočim letajo danes reporterji kakor muhe okrog starodavnega »Lobby«, love politične informacije, zbrabjo in beležijo parlamentarne intrige in begajo med rado vedno množico, ki napeto spremlja potek vsake debate, so se zbrali nekoč v parlamentarnih predsobah livrirani lakajji poslancev in lordov. Ker jim je bilo dolgačas čakati svoje gospe, so se zabavali s prepiri in pretepi, ki so bili včasih tako temeljiti, da je morala vlada izdati leta 1699 poseben zakon glede stroge prepovedi prepirov in pretepev v parlamentu. Zanimiv dokument nekdanjega angleškega parlamenta je tudi takozvani »Pearsonov politični slovar«, ki je izšel koncem 18. stol. izpod peresa dolgoletnega policijskega ravnatelja Pearsona. Ta mož je ovekovečil v svoji knjigi marsikatero kulturno in moralno silko svoje dobe. Tako pravi, da je bilo v »Lobby« vedno živahno in burno kakor v židovski sinagogi. Iz velike posvetovalnice so vedno prihajali poslanci, da malo počekirajo s prodajalkami cvetic, ki so jim ponujale tudi pomaranče, piškote, slaščice in ... še marsikaj drugega. Avtor pravi dalje, da so prihajali taktat v parlament najzanimivejši poslanci pošteno pijani. V politični spomenici, ki jo je predložila angleška javnost v 18. stol. poslancem, stoji dobesedno: »Naplijete se šampanjca, potem se vam šibe kolena in kričite na vse pretege. Končno se zavalite v »Lobby« in smrčite.« Zdi se, da ta satirična spomenica ni kakor ni pretirana, ker je iz iste dobe ohranjeno pismo lorda Mitu, v katerem piše svojemu prijatelju tole: »Fokije pije mnogo. Cheriday še več, Grey pa več kakor obadva skupaj. Moram pa omeniti, da v pijanosti niso bedasti, kakor se dogaja na škotskem. Živahni so in zelo zgovorni. Tu di Pitt sam pije kakor žolna, vendar pa je najboljši govornik taktat, ko je bil pijan.

Končno so se poslanci za časa Karla II. in Jakoba II. v pijanosti med parlamentar-

nim zasedanjem celo pretepali. Pearson pripoveduje v svojem parlamentarnem dnevniku, da sta prišla sir Allen Brodery in sir Allen Aisly v parlament totalno pijana in da sta začela oba hkratu govoriti s tribune. Tovariši so ju sicer vlekli nazaj pa ni nič pomagalo. V pijanosti sta govorila dobre pol ure. Člani parlamenta pa niso smrčali samo v parlamentu, nego tudi drugod. O vojvodu leedskem je znano, da je prišel začetkom 18. stol iz parlamenta natreskan kakor muha in da se je zvalil v jarek, kjer je takoj zasmrčal. Slučajno je privzila mimo reprezentativna kočija, ki mu je zdobila nogo. Tako je bilo v angleškem parlamentu nekdanj.

Zdaj je seveda drugače. Svečani ton angleškega parlamenta človeku tako imponira, da govore novi poslanci na prvih zasjedanjih navadno pol glasno kakor v cerkvi. Na burnih sejah tujec na galeriji niti ne opazi, da govorniki gestikulirajo. Poslanci govore enakomerno brez gest. Najbolj strupeni medklci so tako mirni, da bi jih mirne duše smatrala za komplimente. Če pa zbornica slučajno protestira, se zgodi to dostojno in svečano. Zdi se, da se poslanci neprestano spominjajo duhov svojih davno umrlih tovarišev, ki so povzročili v tisti dvorani marsikateri škandal. Le redko, kadar se parlamentarne strasti posebno razvnamejo, očvrti ti duhovi prošlosti in običaji davnih vekov se zopet pojavijo. Tako se je zgodilo zadnjikrat pred 32 leti, ko je parlament razpravljal o drugem Gladstonovem billu glede irskega homerul'a. Taktat je posegel istoj bojeviti polkovnik Sanderson, ki so ga razkačile strupene opazke irskih poslancev, s pestmi v debato in dobil je odgovor. Od taktat do nedavnega časa se v angleškem parlamentu niso prebujali nedisciplinirani duhovi starih parlamentarcev. Šele pod Macdonaldom se je zopet zgodil tak slučaj. Na tribuni je stal poslanik Amery. Njegov govor ni ugaljal ekstremnim socializmom. »Kučka«, je zaklical nekdo, »pujske«, se je oglasil drugi medklci, »živina«, je pripomnil tretji poslanec tako da je bila zbrana vsa domača menažarija. Po seji se obrnil poslanec k nemem teh kričav: »Ali mi vi niste rekli pes, svinja in živina? Sem, je odgovoril ta. To vam tudi pristojta. »Tako«, je zamrmral prizadeti poslanec, »vse vam odgovorim.« S temi besedami mu je primazal nekaj poštenih klofut. Zadeva je menda vplivala tudi na druge poslance in tako se je začel splošni pretep.

O. S. Marden:

SRAMOTA JE:

(Prevedel dr. F. S.)

- 1.) Biti len, nebriljiv, netočen.
- 2.) Opravljati svoje delo slabo, malo, marno, površno.
- 3.) Imeti surove, neotesane, odbijajoče sege.
- 4.) Zatajevati zmožnost, ker imate le eno.
- 5.) Živeti le polovično, čeprav je mogoče živeti popolno.
- 6.) Priznati svojo napako, toda ne brigati se za to, da bi se popravila.
- 7.) Ne paziti skrbno na čistoto svoje osebe in svoje okolice.
- 8.) Povsem ne poznati seg in navad olikane družbe.
- 9.) Suniti od sebe lestvico, po kateri ste splezali do svojega mesta.
- 10.) Izogibati se odgovornosti v politiki ali biti netočen napram občnemu blagru.
- 11.) Ne poznati sil, ki pospešujejo prospanje naše domovine.
- 12.) Ne biti zmožen razumnega razgovora o tekočih vprašanjih.
- 13.) Ne poznati zakonov o zdravju v taki meri, da bi zamogli živeti in prosperovati na telesu in duši.
- 14.) Ne vedeti v resnici ničesar po znanstveni strani o stvarih, ki jih vidite, ki jih rabite in katerih se veselite vsaki dan svojega življenja.
- 15.) Ne imeti razumnih naziranj o splošnih svetovnih zadevah in v medsebojnih stikih narodov.
- 16.) Ničesar ne vedeti o najraznovrstnejših šolah, o ceni časopisih in o ljudskih knjižnicah.

17.) Slepo glasovati za stranko, dobro ali slabo, namesto za načelo, in sicer samo zato, ker ste že dolga leta tako delali.

18.) Pustiti se tako zelo obvladati od svojih muh in strasti, da trpi vsled tega vaša koristnost in vloga v družbi.

19.) Popolnoma ničesar ne vedeti o prirodzanstvu, nič ne poznati vede, ki odkriva krasote in čudeže narave.

20.) Ne imeti jasnih predstav o deželi, v kateri živite, ne poznati njene zgodovine, njene industrije in življenjskih pogojev njene prebivalstva.

21.) Ničesar ne vedeti o strujah za izpopolnjevanje človeštva in jim ne pomagati v mejah svojih možnosti bodisi s časom bodisi z denarjem.

22.) Živeti sredi sol. knjižnic, muzejev, predavanj, slikarskih galerij in naprednih združenj, ter se ne koristiti z njihovimi prednostmi.

STAROST STEKLA.

Steklo so prvi izdelovali stari Fenicianci. Največje in najboljše tovarne stekla pa so bile v starem Egiptu, odkoder se je izvažalo v različne kraje sveta. Rimski cesar Hadrijan je dobil od egiptanskega faraona v dar krasno čašo iz pestrega stekla. Cesar Avgrelj pa je v 3. stoletju po Kr. uvedel carino na steklo, uvažano iz Egipta. Rimljani so raje pili iz kristalnih kozarcev, nego iz zlatih in srebrnih posod. V izkopninah zasutih mest Herkulanum in Pompeji so našli okoli 3000 steklenih posod. Sipe za okna so se uporabljale že v prvem stoletju po Kr. Taktat so tudi že v Italiji izdelovali steklo. Najlepša pri starodavne steklene industrije pa je slovita portlandska vaza, ki so jo našli pred 300 leti v nekem rimskem grobu in se sedaj nahaja v londonskem muzeju. Vaza je iz modrega prozornega stekla, okrašena s prekrasnim reliefom iz alabastra. Leta 1845. je padla vaza na tla in se razbila, vendar so jo zopet srečno sestavili in zlepili.

Ne pozabimo. Da je specialiteta tovarne mlečna

Mirim čokolada!

3327b

NAPREDNO OBRTNIŠKO DRUŠTVO V LJUBLJANI
priporoča sl. občinstvu naslednje obrtnike:

Kleparji:

Pičman Lovro, Strelška ulica 29.

Mizarji:

Primožič Ferdo, Trnovski pristan 4;
Perko Matija, Zgornja Šiška (tel. 372);
Senica Jožef, Za Bežigradom 5;
Skafar Franc, Rimska cesta 16.

Zaloga pohištva:

Skafar Franc, Rimska cesta 16.

Ključavničarji:

Gajer Rudolf, Cesta na gorenjsko železnico;
Rebek Josip, Cankarjevo nabrežje 9.

Vodovodni inštalaterji:

Pičman Lovro, Strelška ulica 29.

Soboslikarji:

Rožič brata, Vegova ulica 8;
Speletič Štefan, Rimska cesta 16.

Pleskarji:

Rožič brata, Vegova ulica 8.

Parketarji in zaloga parketov:

Puh Josip, Gradaška ulica 16;
Primožič Ferdo, Trnovski pristan 4.

Krojači in krojačice:

Iglič Fran, Kolodvorska ulica 28;
Kersnič Ivan, Resljeva cesta 1.

Brivci:

Franchetti Engelbert, Dunajska cesta 20;
Loborec Franc, Rimska cesta 21;
Zajc Franc, Dunajska cesta 12;
Gjud Ivan, Stari trg 28.

Fotografi:

Hibšer Hugon, Valvazorjev trg 7.

Knjižgovezi:

Jakopič Ivan, Cankarjevo nabrežje 8.

Zaloga klavirjev in pianinov
najboljših tovarov **Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Höpzi, Schweighofer, Original Stingl** itd.
Tudi na obroke. Tudi na obroke.
Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana,
Hilšerjeva ulica številka 5.

Marija Tome
gostilničarka „Pri Rači“
danes, dne 2. t. m. ob 10. dopoldne v 66. letu po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek dne 4. avgusta t. l. ob 15. popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta 14, na pokopališče k Sv. Križu.
Vsem, ki so pokojnico poznali, jo priporočamo v blag spomin.
Sp. Šiška, dne 2. avgusta 1924.
Rodbina Kačič in ostali sorodniki.

NAZNANILO.
Podpisani javno naznanjam p. n. odjemalcem kakor cenj. občinstvu, da sem prevzel od gospoda **Filipa Podbevška, Sv. Petra cesta 33**
trgovino z delikatesami in slaščičarno.
Zagotavljam p. n. odjemalcem in cenj. občinstvu, da bodem imel vedno sveže in najboljše blago, po potrebi točno in solidne cene.
Najvljudneje se priporočam za naklonjenost
4841 **FRAN SARK, Sv. Petra cesta 33.**

Grand cirkus BRUNO
Lattermanov drevored
4948
pride s svojimi prvovrstnimi atrakcijami umetnikov, dresiranih konj itd.
v sredo, 6. avgusta v Ljubljano.
Prva predstava v sredo ob 9. zvečer. — V nedeljo dve predstavi, ob 4. in 9. — Predstave se vrše ob vsakem vremenu.
RAVNATELJSTVO.

Zahvala.
4952
Za mnogobrojno izraženo sožalje povodom smrti mojega predragega očeta, se vsem najlepše zahvaljujem.
Posebno se zahvaljujem preč. duhovščini, darovalcem vencev in šopkov, pevskemu društvu „Krakovo-Trnovo“ za genljive žalostinke in vsem, ki so spremlili dragega pokojnika na zadnjem potu.
Ljubljana, 2. avgusta 1924.
Angela Gorše.

L. Mikuš
Ljubljana, Vestni trg 15
pripravlja svoje zalogo
dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica
Ivan Bricej, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerne.

Aranžer
z večletno prakso, ki aranžira tudi na mednarodnih veleseljih, tisto aranžerska dela za IV. Ljub. veleselje. Cenj. ponudbe pod „Perfektni aranžer“ 4827 na upravo Slov. Naroda.

Franc Cerar
družba z o. z., tovarna v Stobu, pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4

Hrastove in smrekove hlode
3553
v dolžini nad 3 metre in debelinih nad 30 cm
kupimo vsako množino
najraje na progi Zidani most—Brežice. Ponudbe z navedbo cene, množine in kraja, kjer se hlodi ahko ogledajo, na:
And. Jakil, Krmelj (Dolenjsko)

NAZNANILO.
Naznanjam slavnemu p. n. občinstvu, da sem
otvoril v Kolodvorski ulici štev. 27
na dvorišču novourejeno
4918
izdelovalnico za krznarstvo in vsakovrstne čepice.
Točna postrežba.
Solidne cene.
Za cenj. naročila se najtopleje priporočam in beležim z odličnim spoštovanjem
ALOJZIJ LAMPIČ, krznar.

POZOR!
10 — 20% POPUSTA
= pri klobukih in slamnikih =
V MODNEM SALOTU
STUCHLY-MAŠKE
LJUBLJANA — ŽIDOVSKA ULICA 3
POPRAVILA TOČNO IN CENO!

J. Brajer
Ljubljana 3396
Turjaški trg (Breg) 1.

Istotam se izdelujejo vseh vrst čevljev po meri in vse vrste tržnih čevljev. — **Trgovci popusti!**
Cene solidne! Postrežba točna

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Službe

Zlatarski vajenec
se takoj sprejme. — Lud.
Černe, Ljubljana, Wolf-
va ulica 3. 4926

Kleparski

pomočnik,
samostojen in delavno-
žen — se sprejme takoj
pri: K. Bocak, Tržič. 4931

Absolventinja

trgovske šole išče pri-
merno mesto. Gre mesec
dni brezplačno. — Po-
nudbe pod »Člidenjaki-
nja/4936« na upravo »Sl.
Naroda«. 4936

Ljubljanski veletrgov-
manufakturne stroke —
išče vpeljane, strogo
solidnega
potnika.
Ponudbe pod »Manufak-
tura/4889« na upravo »Sl.
Naroda«. 4936

Žagovodja!

Strokovnjak z daljšo prak-
so žagarskih, gozdnih in
odpornih poslov — želi
premeniti mesto v kako
večje podjetje. Ponudbe
pod »Strokovnjak/4949«
na upravo »Slovenskega
Naroda«. 4949

Fotograf ali

fotografinja,
dober retušer, kateri bi
proti dobremu plačilu ho-
tel začasnoma malo množino
plošč retuširati tudi v
prostrem času — se išče.
— Ponudbe pod »Fotog-
raf/4999« na upravo »Sl.
Naroda«. 4930

Knjižgovodja in

korespondent
z večletno prakso, prvo-
vrstnimi izpizicvali, trg.
visokošol naobrazen sa-
mostojen bilancist in ko-
respondent — išče tozad-
evna dela za popoldan-
ski čas. — Naslov pove
Aloma Company, Ljub-
ljana. 4930

Knjižgovodja-

bilancist,
perfekten v vseh stro-
kah knjižgovodstva, spre-
jema vpeljano, organizi-
cijo, reorganizacijo v
knjižgovodstvu pri posa-
meznih firmah in druž-
bah, menjalnicah, vele-
trgovinah itd. Sprejme
tudi korespondenčne po-
sle. — Naslov pove Alo-
ma Company, Ljubljana.
4913

Trgovsko

korespondenco
v slovenskem, nemškem,
event. tudi v češkoslo-
škem in srbohrvatskem
jeziku sprejema za trgo-
vske firme in jih opravlja
v privatni pisarni perfek-
ten korespondent z de-
vetletno prakso, prvo-
vrstnimi izpizicvali, tr-
govsko visokošolsko na-
obrazen po ugodnih po-
godb. — Naslov pove
Aloma Company, Ljub-
ljana. 4855

Stalne službe išče

30leten gospod, oženjen,
brez otrok, več sloven-
skega in nemškega jezika
v pisavi in govoru, po-
pokupe mizar, vsestran-
sko zaupljiv, dober raču-
nar — pri kakšni lesni tr-
govini kot manipulant ali
kaj sličnega. Gre tudi v
drugo trgovino ali tvor-
nico. Po možnosti s sta-
novanjem. Vstopni lahko
takoj. — Ponudbe pod
»Zanesljiv I P/4941« na
upravo »Slov. Naroda«. 4941

Prvovrstni izlož-

beni aranžer,
večkrat odlikovan v Tr-
stu, Pragi in na Dunaju
— bi prevzel olesavo iz-
ložbo v modnih, manufak-
turnih in drugih trgov-
nah. Se priporoča tudi za
velesojem. Cene nizke,
delo izvrstno — Ponu-
dbe pod »Aranžer/4954«
na upravo »Slov. Naroda«. 4954

Lea nostranski

zaslužek
— vodi potnikom in
krajevnim zastop-
nikom, ki bi hoteli pre-
vesti tudi se zastopstvo
ugledne ljubljanske tvr-
dnice. — Pisarne ponudbe
s opisom dosedanjega
službovanja in z natanč-
no navedbo, katere tvr-
dce in stroke sedaj zastop-
pajo, je poslati na upravo
»Slov. Naroda« pod »Lea-
nostranski zaslužek/4820«
4820

Več dobro izvežbanih

natakaric
v serviranju sprejme pr-
vovrstna restavracija ta-
koj. Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 4894

Prodaj

Ceno se proda pes
(angleški čitir) čiste
pasme, dober čuvaj, lo-
vec in tudi dresiran. —
Poljanska cesta 59. 4878

Osební avto,

štirisedežen, v najboljšem
stanju, se ceno proda. —
Jos. Puh, Gradaška ulica
št. 22. 4802

Moško kolo

»Kinta«, kompletno, v
zelo dobrem stanju —
se proda. — Naslov pove
uprava »Sl. Naroda«. 4932

Mladi lovski

psi-fermači
ceno naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 4945

Klavir

(Stutzflügel), črn, dobro
ohranjen — poceni na-
prodaj. — Naslov pove
uprava »Sl. Naroda«. 4923

Bakrena peč

(dobro ohranjena) in ba-
ni — po ugodni ceni
naprodaj. — Poizve so v
trgovini Orehek, Kolo-
darska ulica 26. 4919

Delnice

Kreditnega zavoda za tr-
govino in industrijo v
Ljubljani — ugodno pro-
dam. — Ponudbe pod
»Delnice/4951« na upravo
»Slov. Naroda«. 4951

Zofa,

dobro ohranjena, katere
je obenem tudi postelja,
se ceno proda. — Naslov:
Dogan, zaloga pohištva,
Ljubljana, Dunajska ce-
sta. 4897

Pohištvo.

Jedilna soba iz orehovi-
ne, kompletna, kakor no-
va, kuhinjska oprema in
razno drugo — se proda.
— Na ogled: Gledališka
ulica 10, II. nadstropje,
desno, od 10.—14. in od
16.—19. 4933

Izložbena okna

4 komadi, kompletni, z
železnim rolo in steklom,
8 mm debelosti, velikost
svetlobe 100 do 200 cm.
po ugodni ceni naprodaj.
— PARNI STROJ S
KOTLOM 18 HP se
radi elektrifikacije za ce-
no 15.000 Din proda. —
Ivan Černe, Št. Vid nad
Ljubljano. 4713

Ku'm

Srebro,
zlato v kovah in v kov-
nem denarju ter platino
kupujem in plačam naj-
višje cene. — Sincič, Ri-
jeka (Rijeme), Via Gar-
ibaldi 30. 4890

Filatelisti pozor!

Kupujem jugoslovenske
poštne znamke. Natan-
čne ponudbe pod »Takoj
4943« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 4943

Potrebujemo

tesan les
večje in manjše količine
do 25 vagonov 4/5" 5 do
8 m, 5/6" 6 do 10 m in
6/7" 9 do 10 m. Izvodi
potrebni Paralelne deske
13 do 50 mm — Ponudbe
poslati na: Brača Jokov,
Stapar, Bačka. 4793

Motorno kolo

s priklopnim sedežem —
»Indiane«, »Harley-David-
son«, »Rex« ali »Tri-
umf« sadnjega tipa, sa-
mo zelo dobro ohranje-
no — kupim. — Ponu-
dbe z natančnim popisom
na upravo »Slov. Naroda«
pod »Motorno kolo
4884«. 4884

Bukovo

kakor tudi borovo, jelko-
vo, smrekovo in kosta-
njevo oglice, bukova in
hrastova drva za kurja-
vo, železniške hrastove
in bukove prage — kupi
vsako količino za dobavo
čez celo leto — Kmetijsko
»Trgovsko Društvo,
Triste, Via Raffinaria. 4.
4836

Starine

(antikvitet) vseh vrst
kupi po najvišjih ce-
nah Julij pl. Huebmers-
hofen-Silbernagl, Zagreb,
Ilica 131 a. Prosim za ce-
no in natančen opis. 4937

Stanovanja

Odda se lepa
mesčna soba
takoj. — Naslov pove
uprava »Slovenskega Na-
roda«. 4900

Stanovanje

v Šiški — z eno sobo in
kuhinja, ozir. dvema so-
bama — išče m. — Po-
nudbe pod »Šiška 4906«
na upravo »Slov. Naroda«. 4906

Naslovi dijaških

stanovanj
se dobe pri ge. Likar, Po-
ljanska cesta 87 (vila
Bergman). 4922

Stanovanje

2 sobi, kuhinja in pred-
soba v novi vili pod Ti-
voljem se takoj odda. —
Ponudbe pod »Letna na-
jemnina/4934« na upravo
»Slov. Naroda«. 4934

Zamenja se lepo

stanovanje
v I. nadstropju v sredini
mesta blizu pošte, obsto-
ječe iz treh sob, kabine-
ta, kuhinje, sobe za slu-
žkinjo, kopalnice ter pri-
ključni — z večjim stano-
vanjem v mestu ali kake
vili. — Ponudbe na upra-
vo »Slov. Naroda« pod
»Večje stanovanje/4925«. 4925

Školi

Trgovski lokal
na prometni cesti v Ljub-
ljani — se išče za takoj.
— Ponudbe pod »Avgust
4953« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 4953

Skladšče

v bližini glavnega kolo-
dvara iščem v najem za
tako. — Ponudbe pod
»Suho skladišče/4938« na
upravo »Slov. Naroda«. 4938

Lokal

u Karlovcu, na najpro-
metnejem mestu, uz vrlo
primerno odstopnino za
dobiti. — Upti pismeno
na upravo »Sl. Naroda«
pod »Lokal/4854«. 4854

Trgovina,

dobro vpeljana, ob farni
cerkvi, na prometnem
kraju — se radi rodbin-
skih razmer odda v na-
jem. — Ponudbe pod »H.
H./4847« na upravo »Sl.
Naroda«. 4847

Trgovske prostore

»Selenburgovi ulici ali v
bližini iste — iščem. Za
odstop primernih prostov
plačam nagrado po
dogovoru. — Ceni, po-
nudbe pod »Odstop/4927«
na upravo »Slov. Naroda«. 4927

Posojila

1.000.000 dinarjev
kapitala investira v do-
bra industrijska podjetja
Gospodarska pisarna Jo-
sip Tribuč, Ljubljana.
Glince. 4864

200.000 dinarjev

posojila
išče ugledna trgovska
trdnica za eno leto proti
dobremu obrestovanju. —
Ponudbe pod »Merkur
1925/4940« na upravo »Sl.
Naroda«. 4940

Dopisovanje

Znanja želi
nižji uradnik in posest-
nik, z vsa opremo — z
gospodično ali vdovo 35
do 45 let staro, ki je do-
bra gospodinja in ima
primerno premoženje. —
Ponudbe pod »Bodo-
nost zjamčena/4920« na
upravo »Slov. Naroda«. 4920

Ženitev.

Državni uslužbenec, vdo-
vac, 38leten, trgovec, z
milijonskim premoženjem
— narodno gospodično
ali vdovo primerne sta-
rosti. — Premoženje po-
stranska stvar. — Po-
nudbe s sliko pod »Sre-
čno življenje/4944« na upr.
»Slov. Naroda«. 4944

Ženitev.

V svrhu ženitve išče
38letni samec, trgovec, z
milijonskim premoženjem
— narodno gospodično
ali vdovo primerne sta-
rosti. — Premoženje po-
stranska stvar. — Po-
nudbe s sliko pod »Sre-
čno življenje/4944« na upr.
»Slov. Naroda«. 4944

Neenrečnine

Enonadstropna
hiša z vrtom
in zemljiščem se po jako
ugodni ceni takoj proda.
— Poizve so v Ljubljani,
Opekarska cesta 10. 41/T

Nova hiša

s tremi sobami, kuhinja,
kopalno sobo in verando
(stanovanje takoj prosto)
— naprodaj. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 4946

Hiša,

prilpna za vsako obrt,
tudi za trgovino, na le-
pem prostoru tik železni-
ske postaje, s pol orala
zemlje — se takoj pro-
da. — Lastnik Franc
Fuhrman, Poljčane. 4982

Naprodaj

1 njiva 61 arov pri Sv.
Križu, 2 njivi 41,5 in 18,5
arov ob zvezni železni-
ci pri Dunajski cesti. —
Ponudbe pod »Njive
4935« do 7. t. m. na upra-
vo »Slov. Naroda«. 4935

Novo trinad-

stropno hišo,
moderno zidano, z devet-
imi stanovanji v Maribo-
ru, v sredini mesta —
ugodno prodaj. — Po-
nudbe pod »Hiša Mari-
bor/4939« na upravo »Sl.
Naroda«. 4939

Razno

Zastopstva za
delne pridelke
prevzame slovenska tvr-
dnica na Dunaju. Svetuje
pri nakupu strojev. —
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 4809

Prostovoljna

javna dražba
se vrši dne 6. avgusta t. l.
ob devetih popoldne v
Ljubljani, Zvonarska uli-
ca št. 1. Prodajalo se bo
15 različnih motorjev
(motosiklov) novih in že
rabljenih, več dvokoles in
motorčkov za montiranje
na navadna kolesa, 16
šivalnih strojev za šivilje,
krojake in čevljarje, 3 pi-
salni stroji, več otroških
vozilov, 4 avtomobili, 2
stružnice za železo, pri-
pravne za male mehani-
ke, 2 električna motorja
itd. 4783

Ivan Seliskar,
strokovni urar
Ljubljana, Tržaška c. 8.
4808

Gostilničarjem

in restavratierjem
se priporoča za nakup
papirnih servizetov tvr-
dica M. Tičar, Ljubljana.
3592

Trboveljski

promog in drva
dobavlja
DRUŽBA ILIRIJA
Ljubljana
Kralja Petra trg št. 8.
Plačilo tudi na obroka.
Telefon 220. 272

Letošnji med,

fin, točen, čist, iz doma-
čega čebelnaka — se do-
bi v Ljubljani, Gruhar-
jevo nabrežje 14. Cena
zmerne! 4924

Prvovrstna šivilja

za fino perilo in obleke
po najnovejši modi — se
priporoča po jako ugodni
ceni. Gre tudi sama na
dom iskat in k meri. —
Dopis pod »Prvovrstna
4947« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 4947

Zaloga klavirjev

in pianinov
najboljših tovarov Bö-
sendorfer, Czapska, Ehr-
bar, Höhl, Schweigho-
fer, Original Stigl. itd.
Tudi na obroke! — Jeri-
ca Hudah, roj Dolenc.

Vsakovrstna

ročna dela
vzajem v komisijko
razprodajo v moji fili-
jalki na Bledu. — Naro-
čila je poslati na »Ate-
lje ročnih del« — Nika
Zipser, Kranj. Telefon
št. 31. 3774

Natečaj.

Graščina Boštanj, po-
sestnica mostu čez Savo
pri Sevnici, oddaja po-
tom natečaja železno kon-
strukcijo, ostruganje in
pleksanje z minimumom in
oljnatu barvo. — Ponu-
dbe na: Graščina Boštanj
pri Sevnici. 4928

Izdelujem

sadne mlino,
prvovrstne, z lahkim po-
gonom, granitnimi valji
ter pocinjenim okovjem,
po ugodni ceni. — Inter-
esenti naj se obrnejo na
Rudolf Ravnikarja, klju-
čavničarja v Radečah pri
Zidanem mostu. 31/T

Znižane cene za

otroške vozičke!
Novi modeli. Poslužujte
se izdelkov domače to-
varne otroških vozičkov
in dvokoles »TRIBUNA«
F. B. L. Ljubljana, Kar-
lovska cesta 4. — Isto-
tam se dobijo po znižani
ceni nova dvokolesa, šivalni
pomožni motorčki, šivalni
stroji in pnevmatiki;
sprejemajo se v polno
popravo za emajliranje z
ognjem in ponikanje
dvokolesa, otroški vozič-
ki, šivalni in razni drugi
stroji. — Prodaja se tudi
na obroke — Ceniki
franko. 38/T

Mali oglasi

v
»Slov. Narodu«
imajo
najboljši uspeh!

Nameščenja išče

4911
samostojen, organizacije zmožen **knjižgovodja**
(perfekten bilancist) z večletno prakso, verziran v vsem
internem in eksternem komercialnem poslovanju (davčne
zadeve); več slovenske in nemške ter tudi enostavne srbo-
hrvatske korespondence (črtilice). Event. položi kavljo. —
Ponudbe pod »Spretna in zaupna oseba 4911« na upravo
Slov. Naroda.

Modna trgovina A. Žibert

vljudno naznanja cenj. odjemalcem, da
se je preselila s 1. avgustom t. l.
iz Prešernove ulice v prostore
na Kongresni trg poleg nunske cerkve
in se toplo priporoča za nadaljno naklonjenost.
4915

Izdelovalnici krepčila hrane »Juhan«

v Ljubljani.
Javim Vam, da rabim že več časa »Juhan« v svojem
gospodarstvu in da ga tudi priporočam bolnikom, po-
sebnost rekonvalescentom.
Opazil sem da »Juhan« zelo dobro učinkuje na
apetit; da, bolniki ki so bili več časa popolnoma brez
apetita, po porabi »Juhana« so začeli jesti in pridobivati
na telesni teži. Tudi jaz osebnost in moja družina rabimo
vsaki dan »Juhan« in tudi pri nas sem opazil, kako
dobro učinkuje »Juhan« na splošno telesno stanje.
Jaz bom vedno priporočal Vaš preparat.

Z odličnim spoštovanjem

Dr. August Kumar,
rudniški zdravnik.
Hrastnik, 19. julija 1924.
4914

„GLOBUS“ trdnica kemičnih proizvodov K. D.

Int. tel. 11. **Vukovar.** Tel. adr. »Komislonale«
(posestrimno podružice tvornice Fritz Schulz Jun. A. G., Leipzig.)

PROIZVADJA I OTPREMA:

„Globus“
ekstrakt za čiščenje svakovrsnog metala.
„Geolin“
najbolje tekuće sredstvo za čiščenje metala.
„Globin“
prava francuska terpentinska mast za cipele.
„Globella“
vika za patos i parketa.
„Globeline“
sredstvo za čiščenje peći itd. itd. 4912
Dobije se opet svugde. Dobije se opet svugde.

Breslavski sejem

od 7. do 9. septembra 1924
najveći sejem za blago v vzhodni Evropi
Preskrbite si nujno potni list in sejsko
legitimacijo pri našem zastopniku:
Emil Frankl i drug, Zagreb, Mesnička 13.
Sejski urad Breslau.

Merkantilna banka

naznanja, da otvori dne 4. avgusta 1924

podružnico v Ribnici,

katera se bo bavila z vsemi bančnimi posli.

Uzjamstvo popravilne

LOKOMOBILI

Lanz-Wolf Gradj. god. 1914—22

HP	HP	HP	Novi
10—15	75—85	200—300	40—65 HP
15—20	80—100	300—400	50—80
20—25	90—120	400—500	70—100
25—30	100—130	500—600	100—140
30—35	110—140	600—700	120—170
40—45	120—150	700—800	130—180
50—60	150—200	800—900	170—210
60—70	170—230	900—1000	200—300

Uradno koncesionirano podjetje za zgradbo - vodovodov, hišne inštalacije in centralne - kurjave

Telefon 621 **Anton Koser** Telefon 621
Ljubljana - Aškerčeva ulica 17.

Projektiranje mestnih in občinskih vodovodov in kanalizacij. — Oprema kopalnic, pralnic, klosetov itd. — Proračuni in projekti za vse vrste centralnih kurjav. — Inženjersko strokovno vodstvo pisarne. — Projekti in montiranje vodnih turbin. — Trgovina inštalacijskega materiala in armatur.

Vi želite more!
More Vam je potrebno!

Zainteresirajte se za ugodno i jevtino boravišče, a to je **SELCE** na gornjem Jadranu, Hotel Pension „ROKAN“, koji Vam daje besplatne upute.

2693 **Direkcija.**

Najboljša kolesa in šivalni stroji
za rodbinsko in obrtno rabo so edino

JOSIP PETELINCA znamke **GRITZNER**
in **Adler**
Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Najnovejši pat. izum. **Izvrstna novost.**

B. O. B. tvornica beton, blagajn
— d. d. Vukovar —

Brzojavke: Bob, Vukovar — Tel. int. 56

Proizvodnja in odprava vsakovrstnih **blagajn iz jeklobetona** omara za dokumente, tresornih vrat itd. itd. v najlepši in najsolidnejši izdelavi.

Glavno zastopstvo in samoprodaja za celo Jugoslavijo: **Armin Goldstein**, agentura in komisijonalna trgovina Vukovar.

Zastopstvo in depot: **Matador**, Zagreb, Ilica štev. 5. 29 T

Brezpogojna sigurnost proti ognju. Največja sigurnost proti vlatu.

Kamnoseška industrija
Alojzij Vodnik
Ljubljana.

Stalna zaloga preko 500 nagrobnih spomenikov vseh vrst po vseh cenah. — Marmorne plošče za pohištvo, kopalnice, trgovine, mesnice itd. 4003

Cerkvena in stavbna dela!

Ročne ognjegasne brizgalne
EXPRESS

so najboljši in edini domači izdelek.

Preprečile so že več požarov.

4784 **Zastopstvo:**
VIKTOR BOHINEC
LJUBLJANA
Dunajska cesta 21.

Franc Szantner
Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Trgovina vseh vrst čevljev za gospode, dame in otroke.
Specijalist za ortopedična in anatomska obuvanja.

šikadont 2964

zobna pasta, ustna voda, zobni prašek.

Dobi se povsod. — Glavna zaloga drog. **A. KANC**, Ljubljana.

Lisičje kože
sprejema v črno, alaska, križasto, skunks barvanje in strojenje — PRVA JUGOSLOVENSKA BARVARIJA, KRZNARSTVO IN STROJARSTVO Z ELEKTRICNIM OBRATOM. Delo se sprejema: LJUBLJANA, KRIZEVNIŠKA 7.

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.

kravec, stavbnik, galanterijski in okrasni klop. Instalacije vodovodov, naprava streljstev. Kopalnice in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Lep črn premož 3438

s 4000 do 5000 kalorij franko Ormož, tona po 300 Din, prodaja Slovenska premožekopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1.

Kopalne obleke in 30 T hlače
v veliki izbiri

Modna trgovina **H. Kenda - Ljubljana**

Manufakturna trgovina
Marija Rogelj v Ljubljani
Sv. Petra cesta in Lingarjeva ulica

vijudno naznanja, da se je 1. avgusta preselila na **Sv. Petra cesto št. 26**

nasproti hotela Tratnik. Za dosedanje naklonjenost se zahvaljuje ter priporoča še za naprej. 4892

Blago dobro, cene nizke.

VII. dunajski mednarodni sejem
od 7. do 14. septembra 1924.

Najugodnejša prilika za nakup za vse stroke.

Najbogatejša izbira. Brezkonkurenčne cene.

Velik uspeh dunajskega pomladanskega sejma 1924: 100.000 nakupovalcev.

Velike godbene in gledališke slavnosti mesta Duvaaja.

4786 Pojasnila: **Wienmesse, Wien VII.**, kakor pri vseh častnourad. zastopstvih; v Ljubljani avstrijski konzulat, Turjaški trg 4, Josip Zidar.

tovarna nogavic in pletenin **Ustanovljena**
Stara M. FRANZL & SIN 1888
v Ljubljani, Privoz 10. Poštni predal 44. 40 T

„FLORA“
tvornica umetnega ovetja

Virovitica.
Specijalni proizvođa vences za grobove, mirte in kmečke nakite. 4537

Šentjanški premog
vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah in za promptno dobavo 3554

Prodajni urad šentjanškega premogovnika **AND. JAKIL, LJUBLJANA, Krekov trg št. 10.**

BRACA PEC DALJ (SLAVONIJA) povsem zrela s skladišta

Tvornica 1^a zimske salame

Perutz fotografske plošče so najboljše!

Dobijo se v vsaki strokovni trgovini. Generalno zastopstvo za SHS **ISO WEISS, ZAGREB, PALMOTICEVA ULICA BROJ 66**, veletrgovina vsakovrstnih fotografskih potrebščin.

— KR. DVORSKI — — DOBROVLAČI —

STOCK **ČOKOLADA I BONBONI**
COGNAC MEDICINAL
JAMAICA RUM
CHINA ČAJ

MARKA „STOCK“ JAMČI ZA NAJBOLJU KVALITATIVNU ROBU! 4870

Arnošt Ney, dioničko društvo, Zagreb, Boškovičeva 40.

Krojači, pozor!

Javljamo, da je naša nova jesenska in zimska kolekcija v pripravi. Poznana je vsakemu krojaču naša nedosegljiva izbira

sukna in pritiklin

Cene osobito prikladne. Kolekcije pošiljamo resnim reflektantom, izključno krojačem brezplačno. Naročite potom dopisnice.

4791 **Arnošt Ney d. d.**

LJUBLJANSKA POSOJILNICA
r. z. z. o. z.

v novourejenih prostorih v Ljubljani
Mestni trg št. 6 Mestni trg št. 6

obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po

8%

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru.

Sprejema v **inkaso fakture in cesile terjatev.**

Posojila daje le proti popolni varnosti na yknjižbo, proti poroštvu in proti zastavi.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vijudno naznanjava da otvoriva dne, **Z. avgusta t. l.,**

manufakturno trgovino
na drobno pod torčko

FABIANI & JURJOVEC
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Priporočava se za cenjeni obisk z zagotovljeno točno posrežbo.

Z odličnim spoštovanjem **Fabiani & Jurjovec.**